

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Lapkritis – November 3, 1983 Nr.42

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Beirutas ir Grenada

Dvi pusės tos pačios bylos

Vytautas Meškauskas

Prezidento Reagano politinei laimei Beiruto tragedija, per kurią žuvo 225 marinai ir jūrininkai, sutapo su palyginti mažais nuostoliais praveista karine operacija Grenados salėse. Nors ir ta operacija sukėlė

namažai kritikos - girdi, kaip galima užpulti suvereninę valstybę tik dėl to, kad ji maža ir akivaizdoje tos invazijos JAV negali protestuoti prieš sovietų Afganistano užpuolimą - pasisekimas neturi sau pakaitalo. Jei toji operacija pasiseks gerai, Sovietija ir Kubai neteks toje saloje bazės tolimesniai įtakos skleidimui Karibų jūros baseine. Jau vien tas ją pateisina.

Priešingu atveju, jei administracija nebūtų panaudojusi puikios jai pasitaikiusios progos, prezidentas Reaganas susilauktų karčios kritikos iš savo rinkėjų dešiniojo sparno, kuris prikištų, kad prezidentas teisingai kalba apie komunizmo pavojus, tačiau nieko nedaro juos sumažinti gerai progai pasitaikius. Kartu, žinios iš Grenados atitraukė dėmesį nuo vis didėjančių sprogimo Beirute aukų skaičiavimo ir sumažins diskusijas dėl marinams pavestų rolės Beirute.

Nors asmeniškai sunku ką nors prikišti prezidentui dėl tos Beiruto tragedijos, tačiau pats jos faktas meta šešėlį iki Baltųjų Rūmų. Juk sunku suprasti, kaip sunkvežimis su sprogstamąja medžiaga galėjo įvažiuoti į marinų vyr. būstinės prieangį. Ar ne panašiai jau buvo nužudytas Libano prezidentas ir buvęs susprogdintas JAV ambasados Beirute pastatas? Jei taip, ar nebūtų išmintinga marinų būstinę apsaugoti tokiais sutvirtinimais, kurie nepraleistų ne tik lengvo automobilio, bet ir sunkesnio sunkvežimio, kuris tas

Sukaktuvinis Vliko seimas

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo sukaktuvinė 40 metų sesija šaukiama 1983 m. lapkričio 11-13 d. d. Southfield Michigan.

Seimą sudaro (šiuo metu 15) VLIKo narių — organizacijų po tris atstovus. Seimas eilinėje sesijoje posėdžiauja kartą per metus. Sesiją kviečia VLIK valdyba. Seimo posėdžiuose svečių, stebėtojų teisėmis gali dalyvauti visi lietuviai.

Šaukiamoji sesija savo darbų programoje turi rutininę dalį: prezidiumo, komisijų rinkimus, VLIK tarybos, valdybos pranešimus ir kitus punktus. Atskiras posėdis skiriamas Tautos Fondo vadovybės pranešimams. Visa tai liečia daugiau veiklos praeitį bei šiandieną.

Visuomenę domina seimo posėdžiai, kuriuose bus žvelgiama bei diskutuojama ateities VLIKo veikla, jos šioje dalyje seimas išgirs Stasio Lozoraičio jr., Lietuvos atstovo prie Vatikano, referatą — s a m p rotavimus "Vakarų Europos tarptautinė politika Sovietų Sąjungos atžvilgiu". Antroji tema, simpoziumas — "Lietuvos laisvinimo problemos". Simpoziume dalyvauja: dr. Kazys Karvelis, inž. Liūtas Grinius ir Algirdas J. Kasulaitis; moderetorius dr. D. Krivickas. Referatą ir simpoziumą lydės seimo atstovų diskusijos.

Gaunasi išvada, kad VLIK seimas peržvelgs Lietuvos laisvės bylos dabartinį stovį ir sutars kelius ir būdus, kaip toliau šioji byla vestina, kaip suderinti visų lietuvių akciją bei polėkius. Lauktina visų seimo atstovų darnaus savo minčių bei siūlymų išsakymo "Vardan tos Lietuvos".

Geriausios sėkmės! Našaus darbo!

Posėdžiavusi New Yorke Lietuvos Nepriklausomybės Fondo taryba. Sėdi iš kairės: V. Gruzdis, S. Sirusas, E. Čekienė, Alg. Sperauskas ir P. Didelis. Stovi: dail. J. Bagdonas, J. Sirusas, V. Matonis ir L. Tamošaitis.

L. Tamošaičio nuotr.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Taryba posėdžiavo

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas buvo įsteigtas remti politiniams darbams bei leidiniams. Negrįžtant prie praeities darbų, galima pažymėti, kad vienas didžiausių jo darbų buvo išleidimas leidinio, skirto svečiams anglų kalba — LITHUANIA 700 YEARS. Šio istorinio veikalo pasisekimui nesibaigiant, teko pakartoti iki penkių laidų.

Aukščiau minėtas anglų kalba veiklas daug pasitar-

kliūtis lengvai pralaužė ar apvažiavo?

(Nukelta į 2 psl.)

navo informuojant apie Lietuvą, todėl iki pat šių dienų nesustojant pareikalavimams, buvo šis klausimas galutinai svarstytas š. m. spalio 15 dieną įvykusiam Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Tarybos posėdyje pirm. E. Čekienės namuose. Ilgai diskutuota numatant įvairias to darbo aplinkybes, bet nutarta atidėti, kol bus baigtas kitas įsipareigojimas, būtent išleidimas dr. Alberto Geručio, Lietuvos Pasiuntinybės patarėjo Šveicarijoje parašytos Lietuvos Diplomatinių Tarnybos istorijos, ku-

rios išleidimui pradžią padarė buvęs Lietuvos kariuomenės plk. Viktoras Sutkus su žmona Veronika iš Vokietijos, prisiėsdami tam tikslui pagrindinę sumą lėšų. Su pasisekimu darbai eina pirmyn. Gauta daug aukotojų iš anksto laukiančių to veikalo pasirodymo.

Kontrolės komisija, patikrinusi LNF valdybos atliktus darbus padarė pranešimą pažymėdama, jog valdyba savo pareigas atliko labai kruopščiai. Pirminkės E. Čekienės tvarkingai vedamos susirašinėjimų bylos ir išdininio S. Siruso, kuris yra vieno banko viceprezidentas, puikiai vedama atskaitomybė.

Po ilgesnių valdybos pranešimų ir diskusijų buvo išrinkta Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdyba: Emilija Čekienė pirmininkė, Algis Sperauskas vicepirmininkas, dail. Juozas Bagdonas sekretorius ir Liudas Tamošaitis direktorius. Į kontrolės komisiją: Vytautas Matonis, Vincentas Gruzdis ir Petras Didelis, visi iš Philadelphijos.

Nors knygos išleidimas jau eina prie galo, bet galima dar užsisakyti: Aukoje 100 dol. ar daugiau bus įrašyti į knygą kaip garbės mecenatai, 50 dol. ar daugiau — garbės rėmėjai ir 25 dol. ar daugiau garbės prenumeratoriai. Auką siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Spalio 22 d. Clevelando Lietuvių Namų dešimtmečio sukakties baliuje buvo įteiktos Lietuvių klubo premijos, kurias šiais metais gavo The Plain Dealer žurnalistas Tomas Brazaitis ir mokytojas Juozas Žilionis. Nuotraukoje Lietuvių Namų direktorius inž. Raimundas Kudukis skaito premijų aktą. Šalia stovi Lietuvių Namų direktijos pirmininkas inž. Romualdas Bublys ir premijos laimėtojai — žurn. Tomas Brazaitis ir mkt. Juozas Žilionis. J. Velykio nuotr.

Beirutas ir Grenada...

(Atkelta iš 1 psl.)

Pateisinimui aiškinama, kad marinai ten pasiūti ne karo tikslams, bet tik kaip 'taikos išlaikymo' pajėga ir jie saugojo aerodromą, į kurį nusileisdavo ir atskrisdavo reguliarūs orinio susisiekimo lėktuvai. Be to KARISKAI žiūrint, vienas ar kitas toks savižudybinis žygis neturėtų nulemti ateities raidos. Ką reiškia kuopos karių netekimas super-valstybei? Ar nepažadino Pearl Harbour'o užpuolimas iki tol snaudžiančio milžino?

Dėl to argumento galima ginčytis. Tiesa, dabar ir iš dešinės ir iš kairės girdisi balsų, kad - nors marinų pasiuntimas į ten buvo klaida - tačiau jų atšaukimas dabar būtų dar didesnė klaida, kurią pasektų Libano vyriausybės kritimas ir to krašto padalinimas į Sirijos ir Izraelio zonas. Tokiu būdu prezidento nusistatymas neatšaukti iš ten marinų susilaukė laikino pritarimo, bet ne kritikos už jų į ten pasiuntimą iš viso.

Be to reikia atsiminti, kad dabar kariaujama ne dėl to, kad priešą nugalėjus su juo pasirašyti sutartį ar blogiausiu atveju užimti visą jo teritoriją, bet kad neprieiti prie reikalo panaudoti atominių ginklų, kurie nepaliktų nei nugalėtų nei laimėjusių. Kitaip sakant, pergyvenam propagandos karą, kuriame teroro veiksmai padaro didelę įtaką.

Jei į marinų tragediją negalima atsakyti jo kaltininkų nubaudimu, reikia sukurti, kad jie ten buvo pasiūti ne apgalvotai. Už tai kas nors turi būti atsakingas, nors ir turėjo pačius geriausius norus. Todėl paralelė su Pearl Harbour nevisai tinka.

Laukiant tolimesnės įvykių raidos pravartu atsiminti, kaip marinai iš viso pakliuvo į Beirutą.

1982 m. rugpjūčio mėn. Izraelio kariuomenė pasiekė Beirutą. JAV specilūs pasiuntinys P. Habib susitarė su PLO ir Sirija dėl jų dalinių atitraukimo. Kad ta operacija būtų galima saugiai praveisti, JAV, Prancūzija ir Italija pasiuntė po 800 vyrų dalinius. Tie daliniai išbuvo Beirutu nuo rugpjūčio 25 d. iki rugsėjo 10 dienos. Ne trukus ten buvo nužudytas Libano prezidentas Bashir Gemayel. To paties mėn. 16-18 dienomis, Izraelio kontroliuojamoje teritorijoje įvyko palestiniečių žudynės Shatila ir Sabra stovyklose. Rugsėjo 20 d. prezidentas Reaganas paskelbė, kad JAV, Prancūzija ir Italija vėl siunčia savo dalinius. Prie jų vėliau prisidėjo ir britai su 100 kareivių. Tų dalinių misija buvo užtikrinti Libano valdžios ištvirtinimą pirmiausia Beirutu mieste, o vėliau visame krašte. Prasidėjusios derybos dėl Izraelio ir Sirijos pasitraukimo iš Libano užtruko ilgiau negu buvo pradžioje tikėtasi ir Libano vyriausybė prašė JAV bei jų sąjungininkų pasilikti ilgiau Beirutu, kad duotų pakankamai laiko suorganizuoti paties Libano kariuomenę.

Sekmingų derybų buvo ti-

By David Seavey, USA TODAY

kėtasi todėl, kad Sirija, patyrusi didelius nuostolius susidūrimuose su Izraeliu, pažadėjo Libanui atitraukti savo kariuomenę, jei tai padarys ir Izraelis. Šis tačiau pareikalavo, kad sutartis dėl pasitraukimo būtų pasirašyta Jeruzalėje ir reikalavo teisės palikti savo kariuomenę Libano Pietuose, su kuo Libano vyriausybė negalėjo sutikti. Sakoma, kad derybos nesisekė ir dėl Izraelio krašto apaugos ministerio Ariel Sharon užsispyrimo grįžti namo su įrodymu, kad invazija atnešė laukiamų vaisių. Kaip Sharoną pakeitė Kaune gimęs Moshe Arens, buvęs Izraelio ambasadorius Washingtone, derybos pajudėjo, ypač kai jom vadovauti pasiėmė pats Valstybės Sekretorius G. Shultz. Izraelis sumažino savo reikalavimus ir už kai kurias privilegijas Libano Pietuose sutiko pasitraukti, jei Sirija ir PLO padarys tą patį. Per tą laiką tačiau sovietai naujai apginklavo Siriją moderniškesniais ginklais ir jų aptarnavimui pasiuntė savo dalinius. Po to Sirija pradėjo kalbėti, kad ji pasitrauks tik jeigu Libanas atsisakys savo pasirašytos sutarties su Izraeliu.

Šią vasarą Izraelis patyrė nuostolių prasidėjus smarkesniems kautynėms tarp įvairių Libano genčių. Kilus dėl tų nuostolių nepasitenkinimui Izraelyje, jo vyriausybė nutarė pasitraukti iš Beirutą siekiančių Shuf kalnų. JAV prašė to nedaryti, nes tai padidintų spaudimą į tarptautines pajėgas tame mieste. Izraelis iš pradžių kelis sykius atitraukimą atidėjo, bet vėliau vistiek pasitraukė, nors nauja Libano armija nebuvo pajėgi pasipriešinti druzams ir Sija mahometonams. Tuose susirėmimuose marinai patyrė pirmuosius savo nuostolius. Atitraukti tokiu momentu marinus reikėtų mirtiną smūgį Libano kariuomenei. Tarptautinės pajėgos pasiliko ir patyrė spalio 24 d. tragediją.

Koks ryšys yra tarp įvykių Beirutu ir Grenadoje? Eina gandai, kad administracija žygi į Grenadą pradėjo planuoti pereitą ketvirtadienį, dar prieš tragediją Beirutu sekmdienį. Administracija gasdino, kad Grenadoje išgalėje neaiškūs elementai gali pa-

grobti įkaitais ten esančią amerikiečių medicinos mokyklą, lygiai taip pat, kaip Teherane buvo pagrobta JAV ambasada. Prie to prileisti administracija negalėjo, nes tai reikštų jos tikrą pralaimėjimą artėjančiuose rinkimuose. Be to, Grenadoje skubiai buvo statomas didžiulis aerodromas kariniams, o ne civiliniams tikslams. Prileidimas naujos Kubos-sovietų bazės irgi būtų smūgis administracijai. Už tat ji po trumpo dvejotimo - nors gavusi patikrinimą iš naujų Grenados valdovų dėl amerikiečių laisvės saloje - vis dėl to apsisprendė smogti, visai nutylint geopolitinius motyvus, o teisinantis tik rūpesčiu dėl toje saloje esančių amerikiečių.

Iš tikro, Beirutu ir Grenadoje, administracija turi reikalo su sovietais, pirmame per Siriją, antroje per Kubą. Sovietai abejojose vietovėse veikia per patikėtinius, nuduodami esą niekuo dėti. Prezidentas Reaganas atsidūrė nepatogioje situacijoje, negalint pirštu parodyti į sovietus - sunku įrodyti akcijų Beirutu ir Grenadoje reikalingumą. Juo labiau kad jo kritikai pradėjo aiškinti kad ypač akcija Grenadoje neleidžia kritikuoti sovietų žygius Afganistane ir priespaudą Rytų Europoje, nes ir JAV tą patį daro kur tik gali!

...

'Just in time' - pareiškė prezidentas Reaganas ketvirtadienio vakare, per televiziją aiškindamas invazijos į Grenadą priežastis. Invazija užkirtusi kelią didesniai kubiečių-sovietų įsistiprinimui toje saloje, tačiau oficialus invazijos pateisinimas ir toliau liko grėsmė ten gyvenantiems JAV piliečiams.

Atrodo, kad pirmoji reakcija į prezidento kalbą buvo labai jam palanki, nors opozicijos politikai ir spaudos bei TV komentatoriai pareiškė abejonių. Paskutiniųjų nepasitenkinimą padidino faktas, kad invazijos stebėti nebuvo pakviesti spaudos atstovai. Oficialus pasiaiškinimas buvo toks, kad reikėjo taip greitai veikti, kad nebuvo laiko pasirūpinti korespondentų saugumu. Iš tikro, sekant karo veiksmus Azijoje žuvo 73 korespondentai. Nujausdami idomias

■ Iš kitos pusės

Dar apie Lietuvų Dienų atgarsius... Mes jau čia minėjome J. Janušaičio skausmingą pareiškimą:

"...šios operos pastatymas atsiėjęs daugiau kaip 100,000 dol. Visi pinigėliai atitekę svetimiesiems."

Panaši melodija skamba ir iš kito daugelio laikraščių bendradarbio Alfonso Nako reportažo š. m. rugsėjo 8 d. Montrealio NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE:

"...Viešbutis, kuriam lietuviai tą naktį paliko 50 ar daugiau tūkstančių dolerių, po maždaug pusantros valandos nuo baltos pradžios išjungė ar sutrikdė dirbtiną vėsinimą. Gaila mūsų rengėjų, kurie balių ruošdami įdėjo tiek triūso, o svečiai jį prisimins tik su karčia šypsena. Antra vertus, jei viskas sklandžiausiai iki galo, ar verta tokius prabangius balius rengti?"

Netgi su pažįstamais autorius negalėjęs ten susitikti! Atrodo, jog vienintelė paguoda yra tokia, kad... aplenkėm išlaidingumu kitų tautų išeivius.

Dar prieš visas tas prabangas Algimantas Gureckas pareiškė Bendruomenės seime:

"...Amerikos Jungtinėse Valstybėse yra maždaug tiek pat norvegų, kaip Norvegijoje, bet jie čia beveik nepastebimi. Tiesa, prieš 15 m. Amerikoje lankantis Norvegijos karaliui, jį Vašingtone pasitiko tautiniais rūbais pasirengusių norvegių būrelis... po to norvegų ir vėl nematyti ir negirdėti, nors daugumas jų Norvegiją lanko, o čia, jei tik randa, norvegišką duoną valgo.

Lietuvių išeivija niekad tokia nebuvo..."

Negirdėjau, kad tuos žodžius palydėtų ovacijos. Ir jei taip iš tikro buvo, reikėtų pasidžiaugti klausytojų sąmoningumu. Visų pirma, toks lyginimas būtų galimas, jei Norvegiją būtų okupavę sovietai ir iš jos būtų pabėgę 2/3 dvasiškosios, didelė dalis aukštesnės valdininkijos ir politikų. Norvegija buvo žymiai laimingesnė, šandien ji yra ir kultūringa, ir dėka pakraščio vandenys surastos naftos — turtinga. Kam norvegams identifikuotis tautiniais šokiais, jei visas kultūringas pasaulis dar prieš I Pasaulinį karą klausė Griegą ir skaitė Hamsuną, dideliu dėmesiu sekė jų herojiškas pastangas pasiekti abu žemės rutulio ašigalius?

Antra, normaliose sąlygose, kai kraštas turi savo pasiuntinybę čia, išeivijos tarpininkavimas tarp senosios ir naujosios tėvynės nėra reikalingas. Kan. K. F. Kemėšis pasakoja Pirmo Nepriklausomos Lietuvos Dešimtmečio knygoje apie 1918 m. Didžiojo New Yorko seimo pastangas sudaryti Egzekutyvinį Komitetą Washingtone, kurios tik iš dalies pasisekė susitarus katalikams su tautininkais. Pastraipa apie tai baigiasi:

"...pirmas Lietuvos atstovas Vašingtone vėliau tą Egzekutyvinį Komitetą panaikino." (vm)

žinias korespondentai mielai rizikuoja ir savo gyvybėmis. Greičiau čia nulėmė faktas, kad tokios 'neaiškios' operacijos mielai pravedamos be 'svetimų akių' -- kritikai visados bus laiko vėliau.

Faktinai tautoje jau seniai yra nepasitenkinimo spaudos ir TV vaidmeniu šiame krašte. Daug kam sunku nusikratyti įspūdžio, kad žurnalistai užmiršta kas yra jų tėvynė. Žinia, tai galima teisinti noru situaciją atvaizduoti nešališkai, tačiau - kaip atskirų žmonių, taip ir tautų bei valstybių gyvenime - yra momentų, kada būtina būti partizanais: gerai ar blogai - tai mano kraštas! Juo labiau, kad šiuo atveju

verkšlenimas, jog invazija sulaužė tarptautinės teisės nuostatus ir tuo būdu administracija neteko moralinio pagrindo kritikuoti sovietus, neturi daug prasmės. Visų pirma, kubiečiai Grenadą pirmi okupavo; o antra - kas iš to, kad sovietai sulaužė tarptautinius susitarimus? Dėl to jų daugiau bijomasi ir su jais daugiau skaitomasi.

Ginti savo teises yra kiekvieno krašto vyriausybės pareiga. Neleisti priešams pirmiems užimti strateginiai svarbią vietovę yra tos teisės dalis.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.NEO-LITHUANIA METINĘ ŠVENTĘ
PASITINKANT

Atstacius Lietuvos nepriklausomybę, kūrėsi ne tik administracinės įstaigos, bet ir švietimo bei kultūros institucijos. Tik ką įsisteigus Lietuvos universitetui Kaune, studentai nesitenkino vien tik mokslo žinomis, bet aktyviai dalyvavo valstybės kūrimo, visuomeniniam gyvenime. Jauname Lietuvos universitete susirinko anksčiau Rusijoje ir Vokietijoje studijavę studentai, atsinešdami savo pasaulėžiūras bei revoliucines nuotaikas. Žaliojo Lietuvos kaimo studentams universitete rastos svetimos nuotaikos buvo nepriimtinos, nes nebuvo reikiama gerbiama lietuvių kalba ir lietuviškieji reikalai. Lietuviai suskato organizuotis ir steigti savas draugijas vakariečių studentų pavyzdžiu.

Heidelbergo, Vokietijoje, universitete studijavęs lietuvis studentas Valentinas Gustainis su kitais kolegomis paruošė įstatų ir 1922 m. lapkričio 11 dieną sušaukė studentų susirinkimą ir įsteigė Lietuvių studentų tautininkų korporaciją Neo-Lithuania. Tai buvo pirmoji lietuviška korporacija įsisteigus savoje žemėje ir savaime universitete. Atlaikiusi puolimus iš kairės ir dešinės, Korp! Neo-Lithuania augo ir klestėjo. Rūpestį sudarė savos pastogės statyba, nes neturėjo nei pinigų, nei patyrimo, nei laiko. Reikalai pagerėjo, kai namų statybos rūpestį perėmė filisterių sąjunga ir Korp! valdyba galėjo daugiau laiko skirti studentų bei kultūriniais reikalams.

Korp! Neo-Lithuania veiklą sustiprino Lietuvai ir Korporacijai nusipelnę asmenys, išrinkti garbės nariais: publicistas ir rašytojas kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, Lietuvos patriarchas dr. Jonas Basanavičius, inž. Petras Vileišis, valstybininkas Bronius Kazys Balutis, kalbininkas prof. Jonas Jablonskis, valstybės prezidentas Antanas Smetona ir atgimimo dainius prel. Jonas Mačiulis-Maironis. Garbės narių dalyvavimas sustiprino Korporacijos veiklą moraliniai ir ideologiniai. Ypatingai daug nuosirdumo ir paramos Korporacija sulaukė iš kan. Juozo Tumo-Vaižganto. Čia jis šventina Korp! vėliavą, namams pamatus, o užbaigus ir pačius namus. Dalyvauja metinėse

šventėse, šelpia studentus ir rūpinasi Korp! gerove.

Korp! Neo-Lithuania per eilę veiklos metų priaugino visuomenininkų, valstybininkų, mokslininkų, kultūrininkų, rašytojų, žurnalistų ir kitokių profesionalų, reikalingų valstybiniam gyvenimui. Šią gražią ir šakotą Korporacijos veiklą 1940.VI.15 d. nutraukė rusiškojo komunizmo okupacija, sunaikinusi ne tik politinę Lietuvos nepriklausomybę ir žydintį bei klestintį ūkinį gyvenimą, bet ir visą organizacinę veiklą.

Nepakluse okupanto sauvalei, žmonės buvo suimti, nukankinti ar ištremti į Sibiro naikinimo stovyklas lėtai bado ir šalčio mirčiai. Korp! Neo-Lithuania rūmai ir turtas buvo konfiskuoti. Valdybų pirmininkai, jei nespėjo pasislėpti, buvo suimti ir po žiaurių tardymų ištremti. Neo-Lithuanijos, kaip ir kitų organizacijų, veikla buvo sustabdyta, bet didžioji narių dauguma įsijungė į rezistencinę veiklą ir priešinosi abiem okupantams.

Korporacijos veikla buvo bandyta atstatyti Vokietijoje, dar stovykliniame gyvenime, bet dėl prasidėjusios masinės emigracijos nutrūko ir vėl buvo atgaivinta tik 1955 m. Toronto suvažiavime. Čia vėl susijungė filijos su neolituanais, priėmė laikinas veiklos

NAUJA ALT VALDYBA

ALT suvažiavime sudarytoji nauja Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba savo pirmąjį posėdį sušaukė spalio 15 d. savo būstinėje Chicagoje. Dalyvavo visi nariai. Posėdį pravedė svečias iš St. Petersburg, Fl., ALT garbės narys kun. Adolfas Stašys. Valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. Kazys Sidlauskas, vicepirmininkai: Teodoras Blins-

gaires ir pradėjo plačią veiklą JAV ir Kanadoje.

Nors ir išsiblaškę po neaprepiamus Amerikos plotus, didesniuose miestuose, kur tik buvo studijuojančių lietuvių, įsisteigė skyriai ir Korporacijos veikla suklestėjo. Narių skaičius augo, jaunieji studentai dar tebedegė pavergtos tėvynės meile ir ruošėsi jai padėti. Glaudesniam kolegų-ų ryšiui palaikyti, iki 1972 metų buvo ruošiamas savaitinės stovyklos, o vėliau tik savaitgalinės išvykos.

Ilgainiui studentų lietuviško darbo veikla pradėjo silpnėti, lietuvių kalbos mokėjimas pasiekė tokį laipsnį, kad vos galima susikalbėti. Domėjimasis lietuviškomis problemomis sumažėjo ir tik išimties dar tesisieloja Lietuvos reikalais. Tą skaudžiai išgyvena Korp! Neo-Lithuania bei kitos organizacijos. Amerikiečių viršinimo katilas bei dolerio medžioklė turi nepaprastą įtaką ir tebeauganti ir subrendusi lietuvių jaunimui.

Reikia pasidžiaugti, kad Korp! Neo-Lithuania tebėra gyva ir veikli. Narių skaičius vis dar didėja, nors vyresniųjų dalis iškeliauja amžinybėn. Dirbti pavergtos tėvynės geroi yra kiekvieno lietuvių garbinga pareiga, tuo labiau tautininko. Yra stebėtina gražių pavyzdžių, kurie visa savo jaunatvą energiją jungiasi į lietuvių išlaikymo ir Lietuvai laisvės atgavimo darbą.

Korp! Neo-Lithuania artėdama prie 61 metų veiklos sukakties yra gyva ir viltingai žiūri į ateitį. Korporacijos suvažiavimas ir sukakties minėjimas įvyks lapkričio 12 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje.

A. Juodvalkis

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba baigianti dviejų metų (1981-83) kadenciją. Sėdi: sekr. Vida Jonušienė, išd. Valentina Mažeikienė. Stovi: vicepirm. Švitrius Gotceitas, pirm. Antanas Juodvalkis ir arbitas Rimas Gulbinas. V. A. Račkausko nuotr.

trubas, Povilas Dargis (posėdį jį atstovavo Eufrozina Mikužiūtė), dr. Leonas Kriaučeliūnas, inž. Viktoras Naudžius, dr. Vladas Šimaitis, dr. Jonas Valaitis ir naujai vicepirmininku išrinktas respublikonų atstovas Jonas Talandis. Sekretorius inž. Grožvydas Lazauskas, protokolų sekreto-

rius adv. Aleksandras Domanskis, išdininkas Mykolas Pranevičius, finansų sekretorius Petras Bučas. Nariai: Stanley Balzekas, Jr., Daina Danilevičiūtė - Dumbrienė, Julius Pakalka, Eugenijus Smilgys, stud. Ramunė Tričytė. Atstovas Washingtono dr. Jonas Genys.

Šis bei tas
Skirpstas

Dėkoju Antanui Butkui, kad pasidomėjo mano skiltim. Ir lyg mojas peikti, tik neranda už ką. Mat aš pagyriau PL Dienas — "ispūdingas subruzdymas", o jam ta frazė lyg negera, įtartina. Nakas išsamiai išdėstė nemaža klaidų. Bet kažkodėl tik mano laimei tenka A. B. reakcija. Va, ir A. Juodvalkis (Dirva nr. 39) neslepia nesėkmių: "Šis jaunimo kongresas dalyvių gausa nepasižymėjo... tik pusė laukto skaičiaus". Ir apie sporto žaidynes: "sąlygos buvo nepakenčiamos... trūko žiūrovų... pagalbiniai komitetai (transportacijos, nakvynių) nepalaikė reikiamo ryšio su sporto žaidynių komitetu."

• A. Butkui nepatiko mano teiginys, jog "ypatingesnio įvykio neįbrėžta". O kur jis, nė pats A. B. nenurodo, vien giria faktą, kad "tokio plataus masto renginys savaime..." ir t.t. O tikrai nei kas naujo sukurta, nei svetimiesiems įsigarsinta, tai jis pats pripažįsta: "tai nuogi faktai", jo žodžiais. Vadinas, mano tiesa, tad kam ta priekabė?

PLD be abejo didelis renginys ir ispūdingas, tad kam dar tuo įtikinėti, lyg mano buvo kitaip tarta? Lyg sakiau, kad "ne-reikia Dainų ir Šokių švenčių", kaip įtaigoja A. B. Anaipol, aš pagyriau pačiu pirmu žodžiu. Betgi tiesa, kad panašūs renginiai, iš esmės labai geri, tačiau vis kartojami (panašiu planu Kanadoje L. Dienos vyksta kasmet) — eina daugiau į plotį, negu į kultūrinės gilumas ar kūrybinį naujumą. Visa tai "prisideda prie lietuvių išlaikymo darbų virtinės", pasak A. B., ir tėra tverminga nuolatinė pastanga išlikti lietuviams, nenuskėsti svetimojo jūro. Bet ir šiemet nieko nebuvo ypatingo tuo atveju sukurta ar kas naujo iškelta. Žinia, tai ir nebūtina, nes LD turi savo visuomeninį tikslą, ir to gali pakakti. Ir mano teiginys nenuvertina LD, tik nusako patį faktą.

• Dar užkliuvo "tautos gyvybinės temo", mano paminėtos visai kita dingstis, kuriai visa anoji skiltis paskirta, būtent: dr. Kazio Karvelio iškeltai minčiai dėl pagarbos partizanams (Varpo nr. 18). Tai tragiškų laisvės kovų įpėdinystė mums, kurią beveik pamirštama. Tai gyvybinis tautos reikalas. A. B. tarsi nepaskaitė visos mano skilties, kad ten išreikštą pagrindinę mintį ignoruoja, net naiviai klausdamas: "iš tikrųjų kokios tos gyvybinės temos"? Tegu pasiskaito dr. K. Karvelio straipsnį. Ir tepasako, ar ką nors svarbaus šiemet LB įvykdė partizanų dvasiniam palikimui išseivijoj pagaiivinti?

Tų gyvybinių temų ir daugiau akis bado. Pvz. sukaktuvinė Aušrą perspausdino tik dviejų asmenų entuziazmas ir atskirų asmenų aukos, "mūsų veiksniams neremiant šios kultūrinės paslaugos" (Draugo nr. 177). Tik netikslu kaltinti veiksnus, lyg bijant tiesaus žodžio, nes ne kokių veiksmų, o LB pareiga ne vien pinigų dalinti ar dailias šventes ruošti, bet ir visą kultūros veiklą aprėpti, organizuoti, vykdyti, globoti.

• Dirvos nr. 36 dr. A. Butkus (gal tas pats Antanas Butkus?) JAV LB 30 metų sukakties proga skatina "išsamiau ir giliau pažvelgti į tradicinius LB darbus. Kritiškai pažūrėjus, lengvai rastume spragų ir būtinai taisytinų vietų". Esą, visų pirma dabar OSI įstaigos veikla verčia mus spirtis prieš Maskvos inspiruotus užpuolimus. Taip. Čia tikra LB pareiga veikti, nes OSI bando falsifikuoti mūsų tautos istoriją: lyg visi, kurie nepabėgo į Maskvą, o liko Hitlerio okupacijoje Lietuvoje ir dirbo kokiose nors pareigose — visi jau naciai ir nusikaltėliai. Jau yra komitetas byloms ginti, renkamos lėšos į tam tikrą fondą, bet — jie tuščių rankom nieko nepajėgs, kol LB nesusirinks ir nepateiks faktinių žinių apie 1941-1944 m. įvykius Lietuvoje. Argi pamiršom, kad LB įsteigta mūsų kultūrai, t. y. ir istorijos išsaugojimui, globoti?

Štai balsas spaudos paklausė: kur į Sibirą ištremtųjų sąrašai? Tai skaudi tema, atskiros grupės ir asmenys šį tą sugrabo, o pilnesnio sąrašo nesulaukiam per 20-30 metų.

Dirvos nr. 39 Balys Auginas jautriai duria į mūsų, knygnešių tautos, sąžinę: kodėl leidžiame mirti knygai? O tas nuosmūkis prasidėjo, kai vienas LB vadovų ištare, jog knygų neverta leisti, nes neapsimoka, neša tik nuostolį.

Tų "spragų ir taisytinų vietų", anot dr. A. Butkaus, yra daug. Pvz. tik partizaniškai sielojamės dėl Gudijos lietuvių, kai šaukiasi mūsų pagalbos ir nieko nesulaukia. O kas globoja mūsų mokslininkų darbus ir platesniu mastu jų ieško, skatina? Kieno žinyboj mūsų išseivijos muzikinė kultūra, radijo valandėlių meno lygis?

Ir pats dr. A. Butkus pabrėžė: "suplanuotos kultūros veiklos pasigendame". Taip, čia yra nesėkmių versmė. Ir sugestijų būta. L. Fondas įsakmiai prašinėjo sukurti planą — lešoms tiksliau skirstyti, kultūrą tikriau paremti. Deja, viskas tebeina pagal LB tradiciją "kaip papuola". Ir kaskart vėl iš naujo ieškom, nuo ko pradėti triušą, net klausiamo: "kur tos mūsų gyvybinės temos"? Tad vietoj smulkių priekabėlių ar ginčų verčiau energija teiktina darbų planams ruošti ir — užmojus nuosekliai vykdyti, tik tuo būdu daugelio spragų išvengsime.

TRAUKINIŲ Į POLIARINĘ VASARĄ... (2)

Henrikas Stasas

Šiaudiniai stogai gražiai derinasi su modernizmu...

Pailsėję vieną naktį Fredericia mieste, tęsime kelionę toliau Jutlandijos pusiasaliu iki Fredrikshavn.

Si Jutlandijos dalis taip pat labai spavinga ir patraukli. Šiaurinė Jutlandija ir daugelis danų poetų yra apdainavę, kurių tarpe ir Hans Christian Andersen savo kūriniuose 'tarp dviejų jūrų' ir 'Pasakojimuose iš kopų' yra iškėles šio krašto grožį ir nuostabią romantiką. Šalia romantikos Anderseną žinoma iškelia ir istorinę Jutlandijos didybę, laikydamas ją pagrindine danų karalystės žeme. Iš čia kilusios germanų gentys, valdant Jellingų karaliams, pasinėšę net į Romą ir grasino ją užimti. Vėliau Jutlandijos vikingai įkūrė normanų karalystę Prancūzijoje, užvaldė visą Skandinaviją ir net dalį Anglijos. Kaip žinome apie vikingų epochos didvyrius Sekspyras sukūrė ir savo didžiausią veikalą Hamletą.

Zinoma, turistui per daug istorija netenka gilintis. Čia tik stengiesi pagauti dabarties vaizdus ir jais pasigėrėti. Pro traukinio langą vėl lėkė žaliojančių miškų ir laukų vaizdai, kurie čia susiliedavo į vieną žalios spalvos kilimą. Dažnai tokią žalumą pertraukdavo mėlynas fjordų vanduo medžiais apaugusiais krantais, kurie atrodė tiesiog kyla iš vandens. arčiau geležinkelio matosi plačiai išsišakoję kaštanai baltom žiedų piramidėm pasipuošę, skirpstai, bukai, beržai, lazdynai ir violetinėm žiedų kekėm nusakstyti alyvų krūmai. Visas šis spalvų mišinys dar žaviau išskildavo lėtai banguojančių fjordų vandenyje. Tipiški, vietom net šiaudais dengti, danų ūkiai ir seni vėjo malūnai sudarė šios Jutlando dalies nepakeičiamą dekoraciją. Danai ypač mėgsta senienas: šiaudinius pastatų stogus besipuošiančius žaliom samanom, praeito šimtmečio vėjinius malūnus ir senas užėigas. Balti pastatai su raudonais apvedžiojimais ir samanoti šiaudiniai stogai čia sudaro tikrai žavingą spalvų sąsąskambį. Tipiškos čia ir kaimų bei miestelių bažnyčios: taip pat baltos, raudonais stogais ir smailiais keturkampiais bokštais. Jie tiek šiam kraštui charakteringi, kad danai iš įvairių medžiagų gamina jų modelius ir turistams pardavinėja kaip suvenyrus.

Tačiau danai moka tokią seną savo krašto aplinką gražiai suderinti su modernizmu. O modernizmo Danijoje tikrai netrūksta. Kaip minėjau, Danijoje populiarios senos užėigos. Kai kurios net iš 17 šimt. užsilikusios. Jų ir vidaus įrengimai atitinka anų laikų dvasiai ir nuotakai. Savo senas užėigas jie paprastai vadina labai trumpu žodžiu 'Kro'. Bet štai, pro tokią seną užėigą eina moderniausia šių laikų autostrada. Taigi du kontrastai, bet gražiai suderinti.

Važiuojant toliau per pagrindinę Danijos karalystės žemę sutikome eilę senų ir turtinų miestų, kaip Ahrus, Vi-

borg, Alborg ir t.t.

Iki Ahrus tęsiasi pati gražiausia ir turtingiausia Jutlandijos dalis. Čia derlinga žemė, platus, žali miškai, mėlyni ežerai bei siauros jūros ilankos. Iš šios turtingos ir grožiu Dievo apdovanotos žemės, iškyla antras savo didumu Danijos miestas Ahrus. Šio miesto praėjusieji siekia jau virš 1000 metų. Tada čia įsikūrė ir pirma vyskupija, o jau 12 šimt. čia buvo pradėta statyti ir garsioji Ahrus katedra. Tai kartu ir didžiausia bažnyčia visoje Danijoje.

Kiek pavažiavus už Ahrus iškyla ir Viborgo katedros bokštai. Taip pat ankstyvųjų viduramžių kūriny ir iš jos sklido po Daniją pirmoji reformacijos banga. Čia pirmą garsų reformacijos pamokslą pasakė danų reformatorius Hans Tansen.

Saulė jau buvo įkopusi į vidudienio orbitą ir tolumoje matėsi sidabru šviečiantis Limfjordo vanduo ir jo balti smėlio krantai. Limfjordas čia plačiu vandens ruožu perplaukia visą Jutlandijos pusiasalį ir sujungia Šiaurės jūrą su Kategatu. Prie vienių fjordo krantų, aukštų smiltinių rugveidžių plotuose įsikūrusios pajūrio urvinės kregždės, žuvedros, gandrai ir laukinės an-

tys. Tai tikra paukščių karalystė, kur niekas jų netrukdo ir nepersekioja.

Limfjordas pilnas įvairaus dydžio salų, tačiau tik 7 apgyventos. Vienoje šių salų stovi apleista seniausia Danijos pils kurioje 1401 metais buvo įsikūręs Viborgo vyskupas. Tuo metu Daniją valdė karalienė Margarita I, kuriai priklausė taip pat Norvegija ir Švedija. Si karalienė danų istorijoje užima pirmąją vietą. Tai vienintelė moteris valdovė, kuri mokėjo moters švelnias savybes sujungti su vyro didybe, jėga ir kietu valdymu. Ji buvo nepaprastai priešinga didikų išgalėjimui Danijoje ir todėl įsakė daugelį to meto didikų pilių nugriauti bei sunaikinti. Tačiau šioj saloj stovėjusi pils nepasidavė nei savo grožiu, nei prabanga, todėl ir liko nepaliesta. Amžių bėgyje daug kartų keitėsi jos savininkai ir naudojimo pobūdis. Šiandien, sakyčiau, ji priklauso išimtinai jūros paukščiams.

Pravažiavus Limfjordo geležinkelio tiltą, traukinys lėkė toliau į šiaurę, kurią dengia siauros ilankos. Smėlio kopos apaugusios žalsvais šilajais, kurie tyram jūros ore skleidžia nepaprastai malonų kvapą. Šio pajūrio grožį ypač vaizdžiai iškelia taip vadinamas

FRATERNITAS LITHUANICA

DEIMANTINĖ SUKAKTIS

Atviras laiškas Fraternitas Lituanica nariams, kurių antrašai valdybai nežinomi.

Mielas Broli,

Iš spaudos ar iš PLGS suvažiavimo žinai, kad šiais metais sukanka 75 metai nuo Korp! Fraternitas Lituanica įkūrimo (1908. XI. 28 Petraply). Buvusioji Centro valdyba padarė kuklų paminėjimą įterpdama į PLGS suvažiavimo programą Chicagoj. Deja, duotas laikas buvo valdybai nepriimtinas ir teko pasitenkinti dr. Stasio Budrio banketo metu pasakyta pagrindine kalba, kurioje jis gražiai supažindino kolegas ir svečius su korporacijos istorija. Sekmadienį buvo mišios (už mirusius brolius) sujungtos su PLGS mišiom. Po to sekė dviejų vainikų uždėjimas ant paminklo žuvusiems: PLGS ir fraternitietiečių su dr. Valaičio ir dr. Tauro kalbomis. Priešpiečiai ir per juos vykęs skubotas susirinkimas (dėl laiko stokos), manom buvo mūsų garbingos korporacijos ir jos steigėjų netinkamas pagerbimas. Todėl naujoji Centro valdyba, perkelta į

Clevelandą, nutarė surengti iškilmingesnę minėjimą lapkričio 20, kuris bent vizija primintų mūsų metinius suvažiavimus Karo Ramovėj Kaune, į kurį dažnai atsilankydavo net pats Respublikos Prezidentas ir vyriausybės nariai.

Suvažiavimą pradėsime pamaldomis už mirusius brolius lietuvių bažnyčioj (18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio) 10 val. Brolių kapų aplankymą, turbūt, turėsime atlikti šeštadienį dėl laiko stokos ir didelių atstumų, o sekmadienį po pamaldų reikėtų uždėti vainiką ant paminklo žuvusiems. Iškilmingą posėdį pradėsime Lietuvių Namuose (877 E. 195 Street, Cleveland, Ohio 44119) 4 val. Manome, kad dalyvaus daug Clevelando visuomenės.

Vėliau įnešant Ryto Babicko oktetas sugiedos "Kur bakūžė samanota" (nes tą dainą grojo invalidų orkestras vėliavoms įnešant Kaune). Po to seks Lietuvos himnas, atidaromoji kalba, fraternitietiečių giesmė ir pabaigoj "Lietuviais esame mes gimę". Mėnį programą atliks tas pats Babicko oktetas.

Tikimės pasimatyti Clevelande lapkričio 20. Prisiminkime kaip mūsų kūrėjai suvažiavdavo net iš tolimų frontų. Jie laikė tai savo pareiga.

Registruotis pas dr. Juozą Skrinšką 33441 Lake Shore Blvd., Eastlake, Ohio 44094. Tel. (216) 951-7937.

Su broliška pagarba
"Korp. Fraternitas
Lituanica"
Centro Valdyba

MOLD MAKERS / Die Makers, Journeyman required immediately to produce die cast dies. 50 hour week, good benefits plus a very attractive bonus plan. Phone or come in for information. Top pay for top men! Ron Coules, ADVANCE PRODUCTS CORP., US 33 North, Benton Harbor, Michigan. 616-849-1000.

(40-42)

WANTED

MACHINIST-Davenport Screw Machines. Set up and operate. Minimum 5 years exp. First and Second Shifts. Excellent benefits, plus profit sharing. Call collect JIM STUDEBAKER, STANDARD INSERT CO. 12280 MONTAGUE ST. PACOIMA CA. 91331 213-896-9525

(39-2)

"Amber Holidays"

Paskutinė šių metų ekskursija į
LIETUVĄ išvyksta:

GRUODŽIO 26 d. — \$1175.00 su NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMU VILNIUJE (Maskva 2, Vilnius 5, Ryga 3, Leningradas 2, Helsinkis 1).

1984 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ prasideda BALANDŽIO 18 d. REGISTRUOJAME JAU DABAR. Šiuo reikalu skambinkite: 1-800-722-1200 (TOLL FREE), iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

NORINTIEMS ATSIKVIESTI GIMINES ATOSTOGOMS SUTVARKOME DOKUMENTUS. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA0324

danų jūros poetas Holger Drachmann, kurio poezijoje vyrauja vėjas, jūra ir smėlis.

Apie 1 val. po pietų pasiekėme Fredrikshavn. Geležinkelio stotis čia prie pat uosto, tad iki uosto krantinės keliavome pėsti. Jau iš tolo pastebėjome didžiulį baltą laivą, kuris, kaip balta gulbė, iškilo iš tamsiai mėlynos erdvės.

Tai buvo švedų Silja Line laivas, kuris iš čia 2 val. turėjo išplaukti į Goeteborg. Laivas stovėjo kiek toliau nuo kranto ir į jį vedė labai ilgas, dengtas tiltas su slenkančia juosta lagaminams transportuoti. Į laivą sulipome pora tūkstančių keleivių, tačiau tokioj laivo erdvėj jautėsi gana laisva ir kiekvienas galėjo pasirinkti sau patogią vietą: šis jūrų milžinas turėjo iš viso 11 aukštų.

Iš čia laivai kasdien reguliariai plaukia į Goetborg, Oslo ir Larvik. Mes plaukėme į Goetborg ir kelionė užtruko virš 4 valandų.

(Bus daugiau)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Iš Čiurlionio ansamblio monografijos (2)

'Gimtosios žemės giesmė'

Vacys Kavaliūnas

Ciurlionio ansamblis, koncertuodamas visose trijose vakarų Vokietijos zonosse prancūzų, amerikiečių ir britų kariami, o taip pat ir lietuvių bei kitų sovietinės Rusijos brutaliai užgrobtų kraštų pabėgėliams, vis dažniau ir dažniau susitinka ir su vokiečių publika.

Ir jo daina, subtiliai atskleidama išorinė ir vidinė jos erdvė - gimtosios mūsų žemės peizažą ir žmogaus būties gelmes bei tautos sielą - vokiečių publikos, linkusios į mistiką ir min-

ties gilumas, būdavo nuoširdžiai sutinkama. Net ir tenai, kur kartais pradžioje būdavo išankstinio neigiamo nusistatymo ir kur ją pasitikdavo šalta tyła, pagaliau ji nugalėdavo - būdavo palydėta karštais ir nuoširdžiais plojimais.

Taip, pavyzdžiui, šaltai ir tyliai Ciurlionio ansamblio koncertą sutiko Mainzo universiteto studentai. Visa jų laikysena sakė: Ką gi naujo ir gražaus gali mums duoti tas lietuvių ansamblis?

Prieš pat koncerto pradžią - ji ruošė tame universitete studijuojantieji lietuviai - salė dar buvo apytuštė, nors vokiečių studentų visur - koridoriuose ir kieme - buvo pilna. Tik paskui palengva ji vis pilnėjo ir pilnėjo. O po pertraukos jau nebeliko nei vienos laisvos vietos - tiek jų priėjo.

Daina nugalėjo ir sužavėjo. Jai ne tik buvo nuoširdžiai plojama, bet norėta panašų dainų, šokių ir liaudies muzikos instrumentų ansamblių suorganizuoti ir Mainzo universitete. Po koncerto grupė vokiečių studentų tuo reikalu ir atvyko pas ansamblio vadovą pasitarti.

- Kiek tik galėsiu, - pasitiko juos Ciurlionio ansamblio vadovas, - mielai patarsiu ir padėsiu. - Ir Mainzo universiteto studentų atstovai išėjo nuoširdžiai dėkodami ir už patarimus, ir už koncertą, kurį jie pačioje pradžioje taip šaltai buvo sutikę.

Ypač labai nuoširdus buvo Ciurlionio ansamblio susitikimas su vokiečių publika 1947 metų rudenį Beyreuthe, kur

A. A. komp. Alfonsas Mikulskis vieno koncerto metu.

A. S. Venclauskas nuotr.

mūsų daina jau buvo nuskambėjusi tų pačių metų pradžioje. Ansambliui atvykus, visi bilietai jau buvo parduoti, nors salė, kurioje buvo rengiamas koncertas, gana didelė - daugiau kaip tūkstančio vietų.

Koncerto valanda. Scenos uždanga pakyla ir atsiskleidžia gyvomis ir žaismingomis spalvomis pasipuošęs choras. Tyla ir grakštus pranešėjos žodis. O po jo - viena po kitos dainos: Eisiu girion pasivaikščiot, Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant ežerėlio rymojau; Linėlius roviau, Palankėj, palankėj ir kitos mišraus, vyrų ir moterų chorų dainos. O taip pat ir mūsų tautiniai šokiai: Žiogelis, Grandinė, Malūnas...

Nuoširdus ir ilgas plojimas po kiekvienos dainos ir šokio. O koncerto pabaigoje publika ploja jau atsistojusi. Ploja nesustodama, ir dirigentas vie-

nuoliką kartų išeina į sceną. Sešis paskutiniuosius kartus jis išeina, publikai vis tebeplojant, drauge su muzikiniu Beyreutho festivalių dirigentu Ehrichu Bohneriu.

O netrukus po šio koncerto - ir Ehrich Bohnerio žodis, pabrėžiantis ir gražų išorinį choro vaizdą, ir žavingą pranešėjos žodį, o pagaliau ir choro ypatumus - nepaprastą drausminumą, gerus balsus, dainą ir šokius, lydimus mūsų liaudies muzikos instrumentų, ir gilius žmogaus sielos momentus, atsiskleidžiančius pačiu rafinučiausiu būdu. Tai buvęs pats aukščiausias liaudies menas, perduotas baigta ir kultivučiausia forma, subtilia Mikulskio diriguosena, - baigia E. Bohneris savo raštą, kurį čia cituojame ištisai:

Ciurlionio meno ansamblis koncertavo Beyreuthe. Jau patys pirmieji programos numeriai užbūrė žiūrovą. Pakilus uždangai, atsiskleidė patrauklus tautiniais lietuvių drabužiais choras, o jaunutė mergaitė anglų ir vokiečių kalba labai grakščiai pranešė programos numerius. Choras, turįs gerus balsus, nepaprastai draus-

mingas, ir jo dainos buvo perduotos tobulai. Choriniai numeriai ir liaudies instrumentų palydimi šokiai spalvingai ėjo vienas paskui kitą, ir tuo būdu atsiskleidė visi žmogaus sielos ir jo nuotaikos momentai - nuo liūdno skundo ligi džiaugsmingų išdaigų, nuo gimtosios žemės ilgesio ligi žaižaruojančios tėvynės meilės. Tai buvo pačio aukščiausio lygio liaudies menas atskleistas kultivučiausia forma subtilioje Mikulskio vadovybėje.

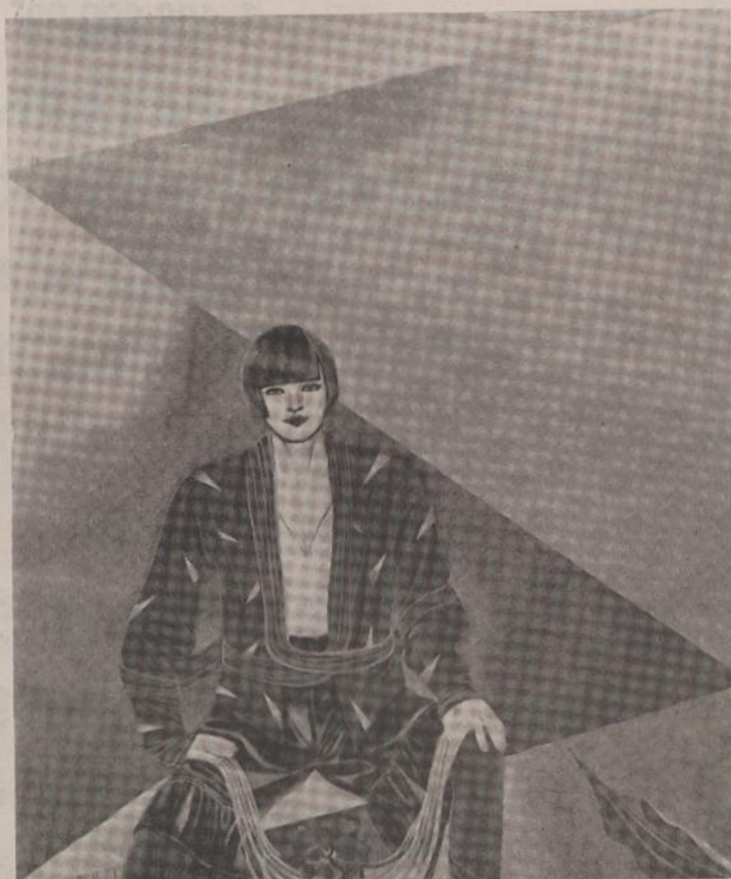
Tai bene patys gražiausieji ir patys giliausieji muzikos specialisto žodžiai, palydėję Ciurlionio ansamblio šokį ir dainą. Dainą, kurioje pasigirdo patys giliausieji žmogaus sielos virpesiai, atsiskleidę grakščiai ir tobula forma.

(Bus daugiau)

COLD HEADING

Experienced operator on progressive and two die 3 blow cold headers. Socket screw experience preferred. Relocate to Orange County, California. Top pay and benefits for the right person. Call Earl at (312) 364-4880.

(41-47)

AUDREY SKUODAS naujausių kūrinių paroda atidaryta DBR Galerijoje, 13225 Shaker Square, Clevelande, kuri tęsis iki lapkričio 17 d. Lankymo valandos antr., treč., penkt. ir šešt. nuo 10 iki 5 v. p. p., ketvirt. nuo 12 iki 8 v. v. Dailininkė yra gimusi Lietuvoje 1940 m. Karo audros atbloškta, Amerikoje baigė mokslus ir už savo kūrybą yra laimėjusi eilę premijų. 1965 m. su savo darbais dalyvavo Ciurlionio galerijos parodoje Chicagoje ir individualinėse ar grupinėse parodose amerikiečių galerijose.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

■ Laiškai Dirvai

DEMOKRATIJOS LOGIKA

Ši žurnalistinės išraiškos perlą (demokratijos logiką) pastebėjau beskaitydamas š. m. spalio 14 d. DRAUGO numerį (204), m. dr straipsnyje... "BE RINKIMŲ". Sutikdamas su kai kuriais mintimis, vis dėlto norėčiau šiuo klausimu pasisakyti. Man m. dr yra kartą labai patikęs, kai jis, neatsižvelgdamas į savo paties ideologų kritiką (ar sukritikuotus jų principus) buvo š. m. gegužės 4-5 dienų DRAUGO rašinių serijoje "KAS YRA PLB?" pareiškęs labai logišką ir pozityvių minčių apie PLB-nę, kaip tai: "...Tad sakyti, kad PLB-nę sudaro visi pasaulyje gyvenantys lietuviai, prasilenkia su faktiška teisybe..." Pareiškęs dar, kad PLB-nės konstitucijoje yra numatyti būdai netikslumus išlyginti, pasiūlė net ir išlygintą PLB-nės konstitucijos pirmojo paragrafo tekstą: "...Pasaulio Lietuvių B-nei priklauso kiekvienas pasaulio lietuvis kuris yra vienu ar kitu būdu parodęs norą jai (bendruomenei J. R.) priklausyti". Tą savo principą ar pataisą jis pakartoja ir savo straipsnyje..."BE RINKIMŲ."

M. dr. nebuvo vienas. Štai Draugo vyr. redaktorius Pr. Gr. paremia m. dr, sekančiomis mintimis: "...Nutarimai (Seimo. J. R.) užtat turi apimti savo sritį, o ne duoti nurodymus (kaip norėta V. K. kontraversiniame straipsnyje TURĖSIME PASISAKYTI, Pasaulio Lietuvyje. J. R.) kitoms organizacijoms... (Draugas Nr. 125, birželio mėn. 25 d. PLB SEIMO UŽDAVINIAI). Arba: (ten pat) "...Seimo atstovams ir visam Seimui galima tik palinkėti neužsimoti negalimo..."

Visa tai buvo, mano manymu, labai gerai. Visuomenė ir laukė, kad susirinkęs Seimas tą paragrafą ištaisyty (kad ir m. dr pasiūlyta redakcija) gal dar atkreiptų dėmesį ir į patį PASAULIO Lietuvių B-nės vardą, kuris neatitinka realybei ir daug protingiau skambėtų IŠEIVIJOS L. B. Ir ko gi mes iš taip nekantariai laukto Seimo susilaukėme? Pirmoje eilėje, Seimas (turbūt) išsigandęs "rabinų tarybos") perrinko: atrodo, jau tada susikompromitavusį, tą patį LB-nės pirmininką, kieta linija ir fanatiškumu pasižymėjusi Pasaulio Lietuvio redaktorių ir net nepabandė pakeisti PLB konstitucijos ar P. L. Bendruomenės vardo (sic!).

O galutiniame rezultate, perdavė PLB-nės vairą aki-

ratininkams, kurie mano galvojimui, būdami kairieji liberalai, savotiškai aiškina mūsų tremties politiką ir uždavinius. Patekęs į ignoraciją, nurimo ir m. dr. su savo sveikintiniais pasiūlymais. Bet štai m. dr atėjo į galvą imantri idėja: padaryti tą patį ir savo nemėgstamiems VLIK'ui ir ALT'ai. Ir čia jis, išvesdamas visą logiškumą (be kabučių) grandinę, prieina prie jau mums žinomos, PLB-nei nepriimtinos išvados, kad VLIK'as ir ALT'ta vadovauja tik savo organizacijoms ir neatstovauja nei "...visai J. A. V. lietuviškajai išeivijai (ALTa) nei lietuvių tautai (VLIKas)." Žodžiu, pastatė PLB-nę kitų veiksmų tarpe kaip tokį pat, lygų "partnerį". O dabar jau siūlo pakalbėti iš esmės.

Atseit PLB-nė, nors ir nepakeitusi savo konstitucijos ir rodanti "imperialistinių" pretenzijų yra tvarkoje, bet ne taip su VLIKu ar ALTa. M. dr nuomone, didelis nuosimtis "padorių" lietuvių užklausti pareikštų, kad jokiai politinei partijai nepriklausa (lygiai taip, kaip ir bendruomenei J. R.) ir štai m. dr stebisi... "kuriuo gi pagrindu tie veiksniai (VLIKas ir ALTa reiškia teisių atstovauti asmenims nepriklausantiems ar neprijaučiantiems kuriai nors iš juos (tuos veiksmus) sudarančių grupių?..." Galvodamas, kad ALTa jau bus "nukirtęs", smūgi nukreipia į VLIKą, kuris turis dar vieną, m. dr. manymu, jau netinkamą vartojimui ginklą — tautos mandatą. Anot m. dr., valstybei esant okupuotai, o daliai tautiečių išemigravus, šito mandato patikrinti be visuotinių, laisvų ir demokratiškų rinkimų negalima. Gal ir, iš dalies, taip, nes, mandatą davusieji asmenys (1943 metais) yra arba jau "anapilyje" arba pensininkai ar jau nebetoli jų. Bet ar gi galima, mielas m. dr., patikrinti ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenei duotus mandatus, kada išeivija, neskaitant tų "milijonų mirusiųjų sielų", sudaro vos du nuosimčius visos lietuvių tautos?

J. R.

ATSAKYMAS A. GEČIUI

Radęs Algimanto Gečio laišką, paskelbtą Dirvos Nr. 38, kuriuo mėgina atsakyti į mano pastabas, tilpusias Dirvos Nr. 32, apsidžiaugiau. Maniau, rasiu ką nors naudingo ir galėsiu iš jo pasimokyti. Bet, deja, labai apsirikau. Laiške daug prirašyta, bet nenurodyta klaidos, kurias aš padariau, išskeldamas abejonę lituanistinės katedros sutarties

įvykdymo. Būtų geriau padaręs, jei jis, kaip PLB valdybos vicepirmininkas, būtų paskelbęs sutarties turinį. Aukotojai, žinodami, kad jų įmokėti pinigai nebus, drąsiau aukotų. Dabar, nenoromis kyla mintis, kad sutartyje, kas nors yra ne taip, kaip turėtų būti, jei ji taip ilgai slepiama.

Savo pastabose prieš lit. katedros steigimą aš nieko nerašiau, o tik kėliau mintį, ar galėsime laiku visus įsipareigojimus atlikti? Šeši šimtai tūkstančių dolerių — daug pinigų, o tų pinigų visiems reikia. Milijonierių per daug neturime. Daugiausia aukoja eiliniai darbo žmonės. Dauguma jau pensininkai. Dėl ligos ir kitų bėdų jų santaupos mažėja. Kai šie negalės aukoti, kas juos pakeis? Gali atsitikti, kad pusiaukelėje suklupsime. Nebus katedros ir dings įmokėti pinigai. Štai dėl ko siūliau LB krašto valdybai persvarstyti sutartį.

Į mano pastabas A. Gečys reagavo laišku, kuriame nieko pozityvaus nepasiūlė, išskiriant tokį perliuką: "Atsakant V. M., jaučiu pareigą pastebėti, kad VI-sis PLB seimas stipriai pasisakė už ankstyvesnio V-jo PLB seimo nutarimo lituanistinės katedros stei-

gimo klausimu tolimesnį vykdymą ir paragino visas PLB kraštų Bendruomenes morališkai ir, pagal galimybes, lėšomis remti."

Gerbiu aš A. Gečį už jo veržlumą, tik apgailestauju kam jis ryžosi paneigti man teisę turėti kitokią nuomonę.

Antroje laiško daly Gečys taip jautriai dėsto savo mintis: "Šaltu prakaitu išmušė ir minties giją nu-

traukė gimnaziją liečiantis V. M. teigimas". Gaila, kad taip jautriai pergyveno, bet aš abejoju, ar dėl to prайkai-tas išmušė? Greičiausia buvo kitos priežastys. Neaišku jam apie kokią partiją kalbu. Jei to nežino, patariu perskaityti Draugo Nr. 138. Ten tos mokyklos mokinyss paaiškina.

V. M.
Philadelphia, Pa.

SPECIALI 14 DIENŲ EKSKURSIJĄ SU 11 DIENŲ LIETUVOJE

Proga sutikti Naujus
Metus su giminėmis

Gruodžio 27, 1983 iki sausio 9, 1984 —
\$1,499.00.

Maršrutas:

1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje,
1 diena Frankfurte.

IŠSKRIDIMAI IŠ BOSTONO IR NEW YORKO
SU LUFTHANSA ORO LINIJA.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 Auburn Street
Newton, Mass. 02166
617 965-8080/969-1190

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

POSEDŽIAVO LIETUVIŲ FONDO TARYBA

Po karštos vasaros ir didžiųjų Pasaulio lietuvių dienų renginių, L. Fondo tarybos posėdis įvyko spalio 14 d. savoje būstinėje, 3001 W. 59th St., Chicagoje. Posėdžiui vadovavo tarybos pirm. Stasys Baras, sekretoriavo Mykolas Drunga.

Pranešimus padarė tarybos, valdybos ir visų komisijų pirmininkai. Iš pranešimų paaiškėjo, kad Lietuvių Fondas tebėra gyvastinga ir auganti institucija. Kapitalo telkimas, investavimai ir pelno paskirstymas daromi sumaniai ir atsakingai. Šiais metais per pirmus 9 mėnesius kapitalas paauugo 212,000 dol. ir pasiekė 2,590,000 dol. Lietuvių išlaikymo reikalams paskirstė 90,000 dol. Naujų narių įstojo 85 ir šiuo metu yra 5,288 nariai.

Bendra ekonominė padėtis stabilizavosi, palūkanos mažai tesvyruoja, infliacija yra apvaldyta, visas JAV ūkis pradeda atsigausti ir gamyba didėja. Akcijų rinką yra jautri kiekvienam ūkiniam reiškiniui, bet šiuo metu pasiekė aukščiausią laipsnį ir su mažais svyravimais žada išsilaikyti. Bendroji ekonominė krašto padėtis veikia ir į Lietuvių Fondo investavimus. Už indėlius gaunamos mažesnės palūkanos, bet pakilo korporacijų bonai ir akcijos. L. F. turimų akcijų vertė, šiandieną realizavus, duotų 90,000 dol. pelno. Krašto ūkio atkūtimas teigiamai veikia ir L. Fondą.

Didelis dėmesys skiria-

mas testamentų sudarymui ir ateinantiems palikimams. Iki šiol palikimais gauta 735,000 dol. Kiekvienas lietuvis turėtų surašyti testamentą ir dalį ar visą turtą palikti Lietuvių Fondui. Testamente įrašyti šį tikslų pavadinimą: Lithuanian Foundation, Inc., Chicago, Ill. Kiekvienas paliktas doleris prisideda prie lietuvių išlaikymo.

Tariamasi su LB Krašto valdyba ir numatoma apylinkėse praveisti naujų narių verbavimą, sudaryti ar atgaivinti vajams vykdyti komitetus. Chicagoje kiekvienais metais vykdomi vajai, kurie pagyvina L. Fondo kapitalo augimą. Vis dar pasigendama platesnio vidurinėsios ir jaunosios kartos įsijungimą į L. Fondo narių eiles.

Lietuvių dailiojo meno institutas, persiorganizavęs iš L. F. meno puoselėjimo komisijos, pirmininkaujamas dr. Gedimino Baluko, rūpinasi Pr. Domšaičio darbų apsauga ir tvarkymu. Pasaulio lietuvių dienų metu įvyko Pr. Domšaičio kūrinių paroda Galerijoje, 226 W. Superior Ave., Chicagoje. Anglų kalba informacinis laikraštis The Guide — 1983, VII, 8, Prano Domšaičio parodą paskelbė geriausią tos savaitės Chicago parodą. Instituto taryba pasitelsi menininkų komisiją, tvarko Pr. Domšaičio meninį palikimą ir ruošia paskleisti plačiojoje visuomenėje.

Lietuvių dailiojo meno instituto tarybą sudaro: dr. G. Balukas (pirm.), dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Glevec-

Spalio 8 d. Chicagoje, "Galerijos" patalpose buvo atidaryta dailininkės Zitės Sodeikienės milžiniškas kūrinys "Berlyno Siena" — drobė 8 pėdų aukštumo ir 84 pėdų ilgumo. Paroda susilaukė didelio susidomėjimo amerikiečių tarpe. Nuotraukoje dailininkė Zita Sodeikienė prie savo kūrinio, vieno fragmento.

kas, A. Janušas, A. Markelis, V. Naudžius, dr. J. Račkauskas, dr. A. Razma ir V. Vepštas. LDM institutas yra savarankiška organizacija, bet statutu surišta su Lietuvių Fondu. Puse instituto tarybos narių (6) deleguoja Lietuvių Fondo taryba ir per juos palaiko ryšius.

Išklauius kitų pranešimus ir aptarus bėgamus reikalus, posėdis baigtas giliai po vidurnakčio.

MARGUČIO KONCERTAS

Seniausia lietuvių radijų laidų valanda — Margutis, sumaniai ir įdomiai vedamas Petro Petručio, suranda naujus talentus ir nežiūrint išlaidingumo, pateikia chicališkai lietuvių visuomenei. Ir š. m. spalio 16 d., Jaunimo centre, įvykęs jaunųjų vokalistų ir pianistų koncertas žydėjo jaunystės ir nušvietė didžiosios salės sceną.

Programą pradėjo sopranas Rūta Pakštaitė ir barytonas Carmen Valenčiūnas de Michael (motina lietuvių) duetu padainavę tris liaudies dainas: Tai gardugerti, Brolužėlis žirgelį balnojo ir Kai aš jojau. Rūta

Pakštaitė solo padainavo A. Kačanausko — Mano rožė ir Vai pūtė, pūtė.

Po solistų, prie pianino atsisėdęs jaunas pianistas Vytautas J. Bakšys, paskambinęs Beethoveno sonatas. Pirmąją koncerto dalį užbaigė Carmen Valenčiūnas de Michael, solo padainavęs Faure, Schuman, Schubert ir Strausą, originale kūrėjų kalba (nors sunku buvo suprasti kokia kalba taria žodžius). Visiems akompanavo Robertas Mockus.

Po pertraukos, scenoje pasirodė solistė Rūta Pakštaitė ir padainavo operų ištraukas: G. Puccini, G. Donizetti, V. Banaičio ir Villanelle — Eva Del Acqua. Akompanavo pianistas V. Bakšys, vėliau paskambinęs savo kūrybos Cinque Mezzo Pezzo ir Mendelsoną.

Koncertą užbaigė abu solistai padainavę solo ir duetu Mozarto šešis dalykėlius. Publikai plojant ir valiojant, bisui padainavo porą dainų.

Koncertas praėjo pakilioje nuotaikoje, o programos išpildytojų jaunystė žavėjo koncerto dalyvius. Ypačiai šiltai buvo priimtas jaunas pianistas Vytautas

Bakšys, iš kurio, reikia tikėtis išaugęs rimta meninė pajėga. Solistai taip pat parodė savo pajėgumą ir buvo karštai paplota. Rengėjai apdovanojo gėlėmis. Publikos prisirinko apypilnė salė.

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED ENVELOPE MACHINE ADJUSTOR

Experienced on WR, WRW-K, AP and PC. Excellent opportunity for the right individual. Call Vern PHILLIPS at BURKLEY ENVELOPE CO. 402-342-0691

(42-44)

DIRECTOR OF PHYSICAL THERAPY

Northfield Hospital and nursing home, located 45 minutes from Minneapolis/St. Paul, has an immediate opening. A small community, home of Carleton and St. Olaf Colleges, providing an exceptional quality of life and professional opportunity. Inpatient and outpatient clinical opportunities with specialty areas in orthopedics, cardiac rehab., geriatrics, sports medicine, home care, fitness and industrial programs. Very well equipped and supported by an enthusiastic medical staff. Student affiliations with three Minnesota P.T. schools. If you wish to take the initiative and responsibility for further developing the potential within this department, please call and send resume to Cliff Christiansen, Northfield Hospital, 800 West Second St., Northfield, Minnesota 55057, Phone (507) 645-6661.

(41-42)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES NEEDED The Clarinda Treatment Complex needs registered nurses. Salary begins at \$15,995 up to \$20,904, plus shift differential. Excellent state benefits, psychiatric experience helpful, but not necessary. Contact, Jeanne Russell, R. N., Director of Nurses, Box 338, Clarinda, IA. 51632 or call 712-542-2161, Equal Opportunity Employer. (39-45)

VI-TAS TEATRO FESTIVALIS CHICAGOJE PADEKOS SAVAITGALYJE JAUNIMO CENTRE

nuo lapkričio 24 d. iki lapkričio 27 d.

Rengėjas — LB KULTŪROS TARYBA

REPERTUARAS

Ketvirtadienis (XI-24) — 7:30 p. p., Clevelando VAIDILA stato A. Rukšeno POSĖDIS PRAGARE, rež. P. Maželis.

Penktadienis (XI-25) — 7:30 p. p., St. Petersburgo ŽIBINTAS stato A. Kairio 3 v. komediją TESTAMENTAS, rež. D. Mackialienė.

Šeštadienis (XI-26) — 8:30 p. p., Hamiltono teatras AUKURAS, stato P. Vaičiūno TĖVIŠKĖS PASTOGĖJ, rež. E. Kudabienė.

Sekmadienis (XI-27) — 2:30 p. p., Los Angeles Dramos Sambūris stato D. Mackialienės NEPRIPAŽINTAS TĖVAS, rež. D. Barauskaitė-Mažeikienė.

Sekmadienis (XI-27) — 7:00 p. p. — Žymenų įteikimo vakaras, režisierių pagerbimas, vaišės, uždarymas.

Bilietai po \$5.00 gaunami J. Vaznelio prekyboje Gift International Campbell ir 71, darbo valandomis ir prie įėjimo vaidinimų dienomis. Kvietimai į žymenų pokylį \$10.00 asmeniui gaunami ten pat ir pas platintojus. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto, nes visos eilės numeruotos.

VI TEATRO FESTIVALIO KOMITETAS

"Margučio" spalio 16 d. surengto koncerto programos atlikėjai Jaunimo centro scenoje. Iš kairės: įneša gėles Daiva Viktoraitė, Robertas Mockus, Carmen Valenčiūnas de Michael, Vytautas J. Bakšys ir Rūta Pakštaitė.

Petro Malėtos nuotr.

CHICAGO

MIRĖ ANTANINA ŠIMULIENĖ

1983 m. spalio 12 d. savo bute, Chicagoje, mirė Antanina Šimulienė-Gazdauskaitė, palikdama vyrą Kazį, sūnų Vytautą su žmona Joan ir vaikaičius Donna, Vyto, Alen bei kitus gimines.

Kazys ir Antanina Šimuliai daug metų gyveno Chicagoje. Kazys priklausė ALTS. Vėliau nusikėlė į Lemontą, Ill., o Kaziui išėjus į pensiją, jiedu persikėlė į Floridą, bet vasaroms atkildavo į Chicago. Ir šią vasarą praleido čia, Ford City. Paskutines kelias savaites prieš Antaninos mirtį, jiedu poilsavo Wisconsin. Ten būvodami sudarinėjo planus, ką ir kaip turėtų daryti, grįžę į Floridą kaip pasitvarkyti savo buitinius reikalus. Velionė buvusi itin geroje nuotaikoje ir patenkinta vasarvietės aplinka bei gamta.

Grįždami iš vasarvietės, viešėję sūnaus šeimoje, pabendravę su vaikaičiais. Grįžusi į namus, Antanina pajutusi krūtinėje skausmus, bet po valandėlės jie praėjo, tačiau anksti rytą vėl pasikartojo ir 4:34 val. ryte jos gyvybė užgesusi.

Velionė buvo kukli, ramaus būdo lietuvė, rūpestinga žmona ir motina bei močiutė. Jos santykius su vaikaičiais laidotuvėse rodė

abu vaikaičiai, pečius įrėmę su šešiais vyrais nešusieji jos karstą.

Velionė palaidota šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje. Religines apeigas bažnyčioje ir kapinėse atliko kun. V. Mikolaitis, mišių metu giedojo solo Algis Brazis, vargonavo A. Kalvaitis. (m. v.)

KORP! NEO-LITHUANIA METINĖ ŠVENTĖ

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdyba pirmininkaujama adv. Audronės Karalienės, metinę sueigą šaukia 1983 m. lapkričio 6 d. (sekmadienį), 2 val. po pietų, Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.).

Dabotvarkėje numatyta valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai ir naujų organų rinkimai, junjorų kėlimas į senjorus bei kiti organizaciniai reikalai.

Korp! Neo-Lithuania metinė šventė įvyks lapkričio 12 d. šia tvarka:

10 val. ryto pamaldos tėvų jėzuitų koplyčioje, žuvusių pagerbimas prie Laisvės paminklo ir mirusių korporantų kapų lankymas.

7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose Namuose iškilminga sueiga, pakeltiesiems spalvų uždėjimas, vakariėnė ir šokiai.

Į vakariėnės vietos rezervuojamos iki lapkričio 9 d. pas kol. Mečį Šimkų šiais

telefonais: namų — 927-2046 ar raštinės — 254-7450.

Korporantai su šeimomis, draugais ir pažįstamais, o taip pat ir visa lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti.

KORP! NEO-LITHUANIA DIDŽIOJI SUEIGA

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba neolituany suvažiavimą-didžiąją sueigą šaukia lapkričio 12 d. 12 val. dieną, Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Illinois 60629). Darbotvarkėje numatyta:

12 val. registracija,
13 val. iškilminga sueiga,
14 val. darbo posėdis.

Visi filisteriai, senjorai ir junjorai kviečiami visuose Korp! Neo-Lithuania renginiuose gausiai dalyvauti.

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS VAKARIENĖ

Lietuvių Fondo metinis vajaus pokylis įvyks lapkričio 5 d. 7 val. vak. Jaunimo centro salėje. Meninę programą atliks solistė Mongirdaitė, šokiams gros neolituany orkestras, vadovaujamas A. Modesto.

Nauji nariai ar padidinę turimus įnašus, už kiekvieną įneštus 100 dol. gauna vieną bilietą nemokamai. Neaukotojams įėjimo auka vienam asmeniui 15 dol.

Aukos ir rezervacijas priima Lietuvių Fondo būstinė 3001 West 59th Street, Chicago, Ill. 60629, darbo valandomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų.

FOTOGRAFIJŲ PARODA

Lietuvių Foto archyvo surengtoji šiemetinė paroda vyko Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (spalio 21-30 dienomis). Tai buvo jau dvyliktoji fotografų metinė paroda. Joje dalyvavo 27 fotografai, įskaitant į tą skaičių ir garbės svečius (A. Kežį ir E. Būtėną) bei garbės žymenių apdovanotą — V. Aleksandrūną ir V. Konciūtę.

Visos fotografijos buvo skoningai išdėstytos (iškabintos) ant galerijos trijų kambarių sienų. Kiekvienas autorius turėjo reikiamą sienos plotį. Lankiusieji šią parodą turėjo malonumą stebėti mūsų vyresniųjų ir jaunesniųjų foto menininkų nuotraukas tiek balta-juoda, tiek spalvotas. Juoda-balta nuotraukų grupėje teisėjų komisija I vietai išskyrė Joną Kuprį, II v. — Kazį Daugėlą ir III v. — Ramintą Jelionytę. Spalvotų nuotraukų grupėje I vieta — Romui Bartuškai, II — Felicijai Banytei ir III — Stasiui Žilevičiui. (mv)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

MIRĖ VACYS KECORIUS

Š. m. spalio 10 d. kelionėje su žmona į Wasagą staiga mirė vairuodamas mašiną, suspėjęs stabdžiais sulėtinti jos greitį ir išvengęs didesnės nelaimės.

Velionis buvo gimęs 1912 m. sausio mėn. 17 d. Dusetuose, Zarasų apskr., pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Mokėsi Zarasų gimnazijoje, kurią baigęs studijavo agronomiją žemės ūkio Akademijoje, Dotnuvoje. Sėkmingai užbaigęs studijas, nepriklausomybės ir okupacijos metais buvo Dotnuvos žemės ūkio akademijos dirvožemio katedros laborantas. 1944 m. vasarą Pilviškiuose dėl vykstančių kovų fronte netikėtai buvo atskirtas nuo savo žmonos ir vienas išvyko su pabėgėliais į Vokietiją. Po karo atvyko į Kanadą ir pastoviai apsigyveno Toronte. Žmoną Valeriją jam pavyko atsikviesti iš Lietuvos tik 1965 m., su kuria laimingai gyveno Toronte iki savo žemiškos kelionės pabaigos.

Velionis buvo labai malonaus būdo, taikus ir nesi-verždavo į visuomeninę veiklą ir neatsisakydavo padėti, jei kas pakviesdavo. Jis buvo aktyvus Toronto Lietuvių Namų narys ir pakviestas nuoširdžiai talkininkavo LN naujo pastato įrengimų darbuose.

Spalio 14 d., po gėdulingų pamaldų Prisikėlimo parapijos šventovėje, skaitlingo būrio giminių, draugų ir bendruomenės narių buvo palydėtas į šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje, kur prie jo kapo paskutinį religinį patarnavimą atliko kun. L. Januška ir atsisveikino zarasiškių vardu prof. A. Musteikis ir agronomų — V. Dailidė.

MADŲ PARODA

Madų parodą "Aplink pasaulį" surengė "Gintaro ansamblio tėvų komitetas" š. m. spalio 16 d., sekmadienį LN Karaliaus Mindaugo menėje. Tai pirmą kartą tokios plačios apimties lietuvių suruošta madų paroda Toronte, kurioje atsilankė apie 500 jaunimo ir senimo. Ir nė vienas iš jų nebuvo apviltas, nes čia buvo pademonstruotos vaikų, moterų ir vyrų naujausios aprangos.

Parodą atidarė programos vadovė Dana Gudelytė-Goudi. Jai talkininkavo koordinatorė Žibutė Šilininaitė ir Vida Šiaučiuilienė. Parodos dalyviai buvo supažindinti su aštuonių kraštų įvairia apranga. Scenoje buvo keičiamos atitin-kamiems kraštams dekoracijos ir rodomos skaidrės. Nuo scenos į salės centrą

buvo įrengta speciali pakyla, ant kurios vaikščiojančios modelistės demonstravo naujausius madų modelius.

Grojančios muzikai, vadovė D. Gudelytė-Goudi į sceną kvietė modeliuotojas gintarietas, kurios pirmoje eilėje supažindino žiūrovus su Kanados moterų kailiniais paltais, puspalčiais ir švarkais, nešiojamais žiemos metu. Buvo parodyta įvairių kailių spalvų 10 modelių. Po to gintarietės modelistės demonstravo kanadičių moteriškų suknelių 12 modelių: suknelės, kostiumėliai, megstukai, sijonėliai.

Kiekvieną aprangos modelį aiškino trumpai ir išsamiai programos vadovė ir užbaigus kanadiškus moterų rūbų modelius, parodos dalyvius supažindino su naujausia moterų, vyrų ir vaikų sekančių kraštų apranga: Olandijos, Italijos, Egipto, Japonijos, Havajų ir Pietų Amerikos. Visų kraštų vyrų kostiumai mažai kuo skyrėsi. Moterų pademonstruotos suknelės buvo skirtingos pagal kraštų papročius ir tradicijas.

Madų paroda buvo užbaigta lietuvių moterų tautinių rūbų demonstravimu. Buvo parodyta 12 kostiumų: aukštaičių, žemaičių ir dzūkų.

Madų demonstravimas užtruko 1 val. 15 min. Dalyviai pavaišinti pyragaičiais ir kavute, kurios metu vyko loterija. Svečiai pradėjo vykti į namus 6:30 val. vak.

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" VAKARAS

Tradicinis spaudos vakaras savaitraščiui N. Lietuva" paremti įvyko š. m. spalio 15 d., šeštadienį LN Karaliaus Mindaugo menėje. Dalyvavo apie 350 tautiečių iš Toronto, Montrelio, Hamiltono ir apylinkių.

Po įžanginių kalbų scenoje pasirodė garsiausi Kanados lietuvių solistai G. Čapkauskienė ir R. Strimaitis, kurie atliko turiningą ir įdomią koncertinę programą. Akompanavo muz. J. Govėdas.

Po koncerto vyko linksmi šokiai, veikė šiltų valgių bufetas, gėrimų baras. Visi bandė laimę loterijoje. Informacijų stalą aptarnavo Indrelionė ir Stepaitienė, kurios surinko daug aukų ir prenumeratų. Vakaras buvo sėkmingas, linksmas ir nuotaikingas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
D I R V O S
PRENUMERATĄ

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Apklausa apie sovietinio pašto pažeidimus

Lietuvių Informacijos Centro darbuotoja Gintė Damušytė, š. m. spalio 4 d. dalyvavo Amerikos Kongreso pašto komisijos Washingtono sušauktaj apklausoje apie sovietų pašto pažeidimus.

Kongresmenas Benjamin Gilmanas iš New Yorko, kuris jau visą eilę metų rūpinosi šiuo klausimu, pasakė, kad "per pastaruosius dvejus metus, pakilo sovietų pašto kliudymai... Jo įstai-ga, vadovaujant asistentui David Eno, surinko virš 1300 eksponatų dokumentinės medžiagos. Iš pabaltiečių pusės, didesnę dalį šios medžiagos, būtent, sugražintus bei dingusius laiškus ir siuntinius, pašto tarnautojų ar kalėjimo administratorių pasirašytus kvitus, ir panašiai, komisijai pristatė Lietuvių Informacijos Centras, Amerikos Estų Taryba, Pasaulio Latvių Federacija ir BATUNas (pabaltiečių organizacija prie Jungtinių Tautų).

Apklausiai pirmininkavo kongresmenas Robert Garcia iš New Yorko. Dalyvavo 12 liudytojų, kurie atstovavo 7 šiuo klausimu besirūpinančias žmogaus teisių organizacijas. Jų tarpe lietuvių interesus atstovavo Lietuvių Informacijos Centro darbuotoja Gintė Damušytė ir New Yorko.

Iš pradžių, anot Gilmano, buvo manoma, kad sovietų pašto kliudymo taktika buvo taikoma vien Sovietijos žydams, "bet netrukus pamatėm", tęsė kongresmenas, "kad visų tautinių ir religinių grupių paštas yra trukdomas."

Žydu atstovai pasakojo, kad sovietai nepraleidžia iškviatimų, kuriuos norintieji emigruoti turi gauti iš Vakarų prieš įduodami prašymus išvykti. Damušytė savo pranešime pabrėžė, kad Lietuvos gyventojai, daugumoj, yra pasiryžę pasilikti savo tėvynėje. Taigi, siuntinių bei laiškų nutūkimas dar daugiau apsunkina jų ir taip sunkias gyvenimo sąlygas okupanto valdžioje.

New Yorko diecezinis laikraštis "The Tablet" š. m. spalio 22 d. laidoj cituoja

Damušytės pranešimą apklausos metu: "Sovietai bando izoliuoti Sovietijos gyventojus nuo gyvybinių paramos ir draugystės šaltinių", sakė Gintė Damušytė, liudydama Brooklyno Lietuvių Informacijos Centro, Lietuvių Katalikų Religinės šalpos padalinio, vardu. "Sąžinės kaliniai ir jų šeimos yra ypač terorizuojami".

Be kita ko, Damušytė apklausos metu išryškino, kad siuntiniai dažnai grįžta sužaloti ar apvogti. Dažnai sovietai nepraleidžia siuntinių, nes atseit turinys prasižengia jų abribojimams, nors iš tikrųjų viskas tobulai atitinka jų reikalavimus. O kai grįžta siuntinys, siuntėjas yra priverstas dar kartą padengti pašto išlaidas bei sovietų inspekcijos mokestį. Atrodo, kad ir tokio plėšikavimo sovietams neužtenka, nes dažnai siuntiniui trūksta svorio — dingsta kava, kakava, džiovinti vaisiai. Alyvos plastmasiniai buteliai būna pradurti, taigi, viskas išsilieja ir sugadina kitus siuntinyje esančius daiktus.

O dažnai pasitaiko, kad iš viso dingsta siuntiniai. Vienas siuntėjas nusiskundė, kad š. m. vasario mėn. pasiųstas siuntinys į Lietuvą dar nepasiekė adresato.

Komisija bei apklausoje dalyvaujantys Amerikos pašto pareigūnai buvo pa-informuoti apie Jungtinėse Valstijose veikiančias sovietų aprobuotas siuntinių agentūras, kurios ima nežmoniškai aukštus mokesčius už siuntinių persiuntimą. Buvo pageidauta, kad Amerikos federalinė valdžia prižiūrėtų jų veiklą.

Užprotestuota ir dėl neproporcingai aukštų sovietinių muitų.

Ryškiausi apklausos momentai lietė susirašinėjimą su sąžinės kaliniais.

Krikščionių organizacijos už disidentų gelbėjimą pirmininkas, Dr. Ernestas Gordonas, pareiškė, kad jis bandė susirašinėti su docentu Vytautu Skuodžiu. Jisai Skuodžiui buvo išrūpinęs tarptautinį advokatą. Gordonas savo laiške pra-

šė Skuodžio sutikimo leisti šiam advokatui jį apginti ir atstovauti jo byloje. Pakvitavimas grįžo su svertimu, neįskaitomu parašu.

Laisvės Radijo estų skyriaus korespondentas Sergejus Soldatovas, neperseinausiai išsprukęs iš Tarybų Estijos, patvirtino, kad būdamas kaliniu niekad negavo, nė vieno laiško iš Vakarų. O šalia jo sėdintis estas Olafas Tammarkas tvirtino ir įrodė, komisijos nariams prašant, kad Soldatovui jis pats pasiuntė keletą registruotų laiškų į lagerį, kurių kvitukai jam buvo sugražinti — pasirašyti nežinomo asmens, ir jo laišakai aiškiai neperduoti adresatui.

Damušytė sakė, kad laišakai kaliniams dažnai grįžta su antspaudu "adresatas nežinomas", nors faktai kitaip įrodo. Šis fenomenas jaučiamas su Permės srity įkalintaisiais — jau eilę metų nepraeina nė vienas laiškas iš Vakarų Viktorui Petkui, Baliui Gajauskui ir Henrikui Jaškūnui.

Šalia liudijimo, Damušytė komisijai įteikė 14 puslapių reportažą su kalinių laiškų ištraukomis, paimtom iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos numerių. Čia patys kaliniai vaizdžiai pasakoja, kaip susirašinėjimas yra kliudomas. Reportaže taip pat suglaustai ir atskirai aptaria Sadūnų šeimos pašto trukdymo atvejais.

Taip pat į bylą buvo įvesta visai nekalto turinio "National Geographic" knyga, kuri buvo pasiųsta kun. Alfonsui Svarinskui, dar jam gyvenant laisvėje Viduklėje. Knyga buvo sugražinta siuntėjui su antspaudu "importas uždraustas".

Apklausa prasidėjo 10 val. ryto ir užsibaigė po 2 val. p. p. Sesijoje dalyvavo spauda ir apie 60 stebėtojų.

Po apklausos liudytojai buvo pakviesti į kongresmeno Gilmano įstaigą vaišėm. Ten vietoj buvo progos išsamiau išsikalbėti šiuo klausimu su Amerikos pašto pareigūnais.

Amerikos Kongreso pašto komisija išstudijuos pateiktus liudijimus bei pasiūlymus, padarys išvadas ir išleis apklausos leidinį.

(lic)

Sovietinis taikos balandis...

ST. PETERSBURG

IŠ ALT S-GOS ST. PETERSBURG SKYRIAUS VEIKLOS

ALT S-gos St. Petersburg skyrius š. m. lapkričio 16 d. 4 val. po pietų Lietuvių klubo didžiojoje salėje rengia paskaitą apie didįjį Lietuvos meno kūrėją, tapytoją ir muziką M. K. Čiurlionį. Kadangi apie šį genealųj menininką labai mažai kam buvo progų sužinoti, o dar mažiau pamatyti jo kūrinius, pakvietė dailininką, meno istoriką ir etnografą Antaną Rūkštelę duoti ryškų ir suprantamą vaizdą apie mūsų didįjį meno kūrėją.

Dailininkas A. Rūkštelė yra pirmasis M. K. Čiurlionio ir jo kūrybos įprasminotojas. Jis 1931 m. Vytauto Didžiojo Universiteto didžiojoje salėje dalyvaujant rektoriui M. Roemerui, Humanitarinių ir Teisių bei Ekonomijos mokslų fakultetų profesoriams ir perpildytai salei studentų, pirmasis Lietuvoje skaitė paskai-

tą apie M. K. Čiurlionį, jo 20 metų mirties sukaktį minint.

Dail. Antanas Rūkštelė tiksliai ir išsamiai supažindins su M. K. Čiurlioniu ir jo kūryba, nes Lietuvoje lankė švietimo ir kultūros centrus su paskaitomis apie M. K. Čiurlionį ir buvo gliai įsijungęs į M. K. Čiurlionio Galerijos formavimą.

Į šią nepaprastą paskaitą su M. K. Čiurlionio kūrinių rodytu ekrane ir jų prasmės aiškinimu, visi lietuviai maloniai kviečiami gausiai atsilankyti.

Įėjimas laisvas. Po paskaitos — kavutė.

ALT S-gos
St. Petersburg Skyrius

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a small congenial community and in a 185 bed facility. Medium sized rural hospital is seeking R.N.'s interested in opportunities for professional growth and recognition in medical surgical care, intensive critical care, obstetrical care. Excellent salary and benefit package including hospitalization, dental plan, weekend and shift differential, and other programs. Interested persons should contact The Personnel Office of Pemiscot County Memorial Hospital where we are "People Caring for People".

PEMISCOT COUNTY
MEMORIAL HOSPITAL
Hwy 61 South & Lee St.
P. O. Box 489 Hayti, Mo. 63651
or Call collect 314-359-1372
An Equal Opportunity Employer
(38-1)

DEMESIO BOSTONO IR JO APYLINKĖS LIETUVIAMS

Lapkričio 19-20 Lietuvių Piliiečių klube Bostone vyksta lietuviškos tautodailės paroda. Bus išstatyti dail. Adolfo Gedvilo įvairūs medžio drožiniai, dekoratyvinės lėkštės, lėkštės su lietuviškais ornamentais, rankluostinės, įvairūs papuošimai su gintaru, audiniai, inkrustuoti paveikslai, odos gaminiai, gintaras. Čia matome dekoratyvinę vazelę ir dekoratyvinę lėkštę, į kurią įrašyti Maironio žodžiai: "Ten užaugau, iškentėjau aš kančias visas ir pamėgau, pamylėjau vargdienio dūmas". Lėkštės centre vaizduojan as artojas.

Tokius įdomius eksponatus galėsite pamatyti ir įsigyti!

Parodą tvarko Sibiro tremtinė Genovaitė Popellenė.

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

Susijungusi su Lietuvių Fondo
Federalinio Kredito Kooperatyvu
AKTYVAI 16,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:

MARQUETTE PARKE

2422 W. Marquette Rd.
Chicago, IL 60629
Tel. 737-2110

Pirm. 2:00—6:00
Treč. 2:00—6:00
Šešt. 10:00—12:00

CICERO

1445 So. 50th Ave.
Cicero, IL 60650
Tel. 656-2201

Antr. 3:00—6:00
Ketr. 3:00—6:00
Šešt. 10:00—12:00

Moka už Einamąją sąskaitą 9%. Paskolos nuo 12.5%.
Turime įvairius sertifikatus (procentai keičiasi kas savaitę).

Visos sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

WANTED PRESSMEN

Top quality printing firm with multi-color presses looking for the best pressman in the Midwest. Demanding pressure position. Top wages and benefits.

4 C-STRIPPERS

Camera experienced preferred. Capable of handling wide range of multi color work including critical 4 C. Challenging demanding position. Top salary and benefit.

ANDROMEDA PRINTING

120 W. WHITE ST.
CHAMPAIGN, ILL. 61820
217-359-0308

(42-48)

Sporto temomis

Kalbėkime, rašykime ir gerbkime tiesą!

Spauda, yra galinga žmonių bendravimo priemonė, privalo tarnauti tiesai ir teisingiems įvykių aprašymams. Mūsų tarpe jau per dažnai pasitaiko įvairių gyvenimo apraiškų neteisingas ir tendencingas iškrypimas, aplenkiant tikruosius praeities faktus. Tokiais darbais sunkiai prasižengiam istorijai. Klaidingas žinių ar duomenų pristatymas, aplenkiant esamus įrodymus, aiškiai kalba už nerūpestingą spaudos aplaidumą.

Pažvelkime į šiųmetinę tikrovę — II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų sporto skyriaus turinį ir ten randame nemažai netikslų sporto žinių ir nepagrįstų aiškinimų. Straipsnyje I-sios Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynės, Pr. Berneckas, kaip tuometinis ŠALFAS S-gos pirmininkas ir žaidynių vyriausias vadovas teigia: "Nereikia pamiršti, kad PLS žaidynės buvo pradėtos jau vasario 25-26 d. d. Monstone Ski Resort, Ontario. Ten įvyko alpinistinio ir šiaurietiško slidinėjimo rungtynės". Tokios slidžių rungtynės vykdomos nuo 1965 m. North American Baltic vardu, kartu su latviais ir estais. Iš užimtų vietų nustatomas mūsų — ŠALFAS S-gos laimėtojai (os). Deja, 1978 m. rungtynės, I-jų PLS žaidynių vardo neturėjo ir buvo prarastos kaip ir visos kitos eilinės, jau 13-ka metų tęsiamos. Nei slidžių komiteto vadovo Vytenio Čiurlionio prisiūstoje medžiagoje ŠALFAS S-gos istorijai rašyti, nei jo metiniame 1977-78 m. slidžių kalendoriuje, nei mūsų spaudoje, tuo vardu pirmenybių nebuvo.

Koks gi tikslas šias pirmenybes "pakrikštyti" ir duoti naują vardą, jei nėra "tėvų" ir dokumentų? Toliau pagarbiai atsiliepia žymesniuosiis talkininkus juos išvardindamas. Čia viešai klausiu Pr. B., kur gi dingio pavardė to asmens, kurį jis asmeniškai kvietė

BR. KETURAKIS

net kelioms dienoms prieš žaidynes jam padėti. Tuo metu buvo paruošta atidarymo ir uždarymo iškilmų planas, jam (P. B-kui) atitinkamos trumpos kalbos — aktai, priesaikos tekstas, talka žd. leng.atl. varžybose (laimėtojams medalius išdalinant, rungčių eigą prižiūrint ir net stadiono daliną paruošimą) ir kiti smulkesni administraciniai reikalai, o kiek anksčiau, žaidynėms varžybinių nuostatų projektas, kurį pataisius, 1978. IV. 19. sp. atstovų suvažiavime Detroite, buvo priimtas. Kam gi reikėjo vardinti tik trijų sporto šakų nugalėtojus, nepaminint likusius!

ŠALFASS

Rašiny Vyt. Grybauskas naudodamasis Alg. Bielskaus surinkta medžiaga (taip pažymėta) sako: "Šimtinė sporto darbuotojų susirinko aptarti reikalų ir nutarė tuoj išrinkti Sporto komitetą. Šis tačiau nepajėgė sudaryti geresnių rėmų ar išvystyti veiklos. Prireikė ką nors daryti, ir 1947 m. daugiausia Valdo Adamkevičiaus (Adamkaus) pastangomis buvo sušauktas kitas susirinkimas ir išrinkta nauja vadovybė, kurią sudarė: Z. Puzinauskas, E. Vengianskas, V. Adamkus, A. Vakselis, A. Osteika ir P. Mickevičius. Ji pasivadino FASKU — Vyriausiojo fizinio auklėjimo ir sporto komitetu".

Kur ir kada (tiksliai datos ir vietovės) nepažymėta. Dėl tos šimtinės sp. darbuotojų iš to tuoj (mano pabrakta Br. K.) štai kas būdingo praleista, būtent: susirinkimas įvyko I-sios Baltijos tautų sporto šventės metu Augsburgėje, 1946. IX. 25. ir virš 80% buvo ne sporto darbuotojai, bet aktyvūs šventės dalyviai, kurie išrinko vadovybę. Ji pasivadino "Tremtinių Fizinio Lavinimo ir Sporto Komitetas".

Kodėl str. autorius neišvardino to komiteto sudėties ir neveiklumo priežasčių?! Juk tai buvo paskelbta spaudoje, kuria ir šandien pasinaudoti galime! Antrasis suvažiavimas, o ne susirinkimas, įvyko 1947. XI. 28. irgi Augsburgėje, kuriam pagrindus davė Grafenaschau sporto mokytojų ir instruktorių kursų dalyviai, svarstydami tremties sporto reikalus. Ten buvo išrinkta ir komisija šioms darbams, kurios pirmininku buvo V. Adamkevičius, ne Adamkevičius, kaip str. pažymėta.

FASKą pakeitė ŠALFASS

Tokia antrašte tęsiamas sp. skyriaus turinys. Minėdamas III-sios vadovybės sudėtį ir darbus, teigia, kad jos kadencijos metu buvo įsteigta Pabaltiečių Sporto Federacija, kas neatitinka tikrąsias, nes Mūsų Kelias laikraštis 1953, Nr. 20, Kanados latvių sporto darbuotojas Z. Zentins aiškina apie neteisingų informaciją skyrelyje "Mūsų Sportas", sąryšį su I-ja Pabaltiečių sp. švente 1951 m. ir taip pat pažymi, kad ši federacija buvo įkurta 1953 m., taigi III-ji ŠALFASS vadovybė čia jokių nuopelnų neturi. Prie tų kreditų, kuriuos išvardina, yra nemažas šešėlis, kai to meto vadovybės Centrinė Rinkiminė Komisija dėl aštrių susikirtimų su FASK-to viršinimais spaudoje paskelbė atsistatynimą.

Ne FAS komitetas Toronte buvo sudarytas, bet laikinas JAV ir Kanados Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas. Straipsnyje nepasakyta kada tas įvyko. Pranešime Nr. 1 šis komitetas taip skelbia:

"Suėjus į sąlytį su Vyr. FASK-tu, kaip teisiškai tebeveikiančia vyr. sporto instancija tremtyje, sušaukti JAV ir Kanados lietuvių sp. klubų atstovų ir sp. darbuotojų suvažiavimą nuolatinei fiz. auklėjimo ir sporto vadovybei išrinkti ir, iki toks suvažiavimas bus sušauktas, laikinai eiti minimaliai būtinas vyriausias JAV ir Kanados lietuvių sp. vadovybės funkcijas". Štai kokia buvo padėtis: Vyr. FASK-tas juridiniai veikiantis, laikinas komitetas talkininkas, ruošiamasi rinkti trečiasis — nauja vadovybė.

Daugiau aiškinti neverta, nes kas supranta sporto organizacijos dėsnius ir paskirtį, atskirs to užmojaus tikslus. Pabrėžtina, kad apie laikino komiteto rinkimus spaudoje nebuvo paskelbta (kiek prisimenu).

Tarp mūsų iškiliųjų išeivijoje

Išvardinta dvylika asmenų, pažymint jų svarbesnius atsiekimus ir daliną biografiją, pridėdant nuotraukas, bet yra keletas netikslios informacijos žinių, būtent:

ŠARKIS-ŽUKAUSKAS
1930. VI. 12. pirmą kartą stoja į ringą prieš Max Schmellingą, dėl pasaulinio titulo sunkiame svory ir šią kovą pralaimi už neleistiną žemą smūgį (low blow) 4-tame runde. Schmellingas buvo išneštas iš ringo. Sprendimas — Šarkis-Žukauskas diskvalifikuotas ir pasaulio meisterio vardas pripažintas Schmellingui. II-me susitikime, 1932. VI. 21. permainingoje ir aštrioje kovoje Šarkis-Žukauskas nugali konkurentą ir tampa pasaulio meisteriu sunkiame svory. Kaip gi galima nutylėti pasaulinės sp. istorijos įvykį, kuris tiesioginiai rišasi su mūsų kraštu?!

Pranas Lubinas

1939 m. Europos krepšinio pirmenybėms buvo iškviestas 1938 m. Kūno Kultūros Rūmų. Teigimas: "Kauno LFLS klubo rėmėjo M. Miluko pakviestas P. Lubinas atsiranda Kaune", tuoj po Berlyno olimpiados, nepažymint, jog po 2,5 mėn. jis grįžo į JAV, duoda prielaidą galvoti, kad Pr. Lubinas nuo 1936 ligi 1939 m. išvykimo, pastoviai gyveno Lietuvoje ir Europos pirmenybėse dalyvavo kaip M. Miluko iškviestas. Toliau rašoma: "Ta pergalė užtikrina ir Europos meisterio titulą, nes likusios rungtynės buvo nesunkiai laimėtos, Lubinui surinkus 94 taškus, daugiausiai iš visų". Geriausias tšk. rinkėjas buvo ėstas Veskila — 116, II-ju latvis Šmitas — 108, o mūsų Lubinas 96 tšk.

Danutė Valaitytė-Jaeger

Nors apie ją ir Draugo Apžv. nemažai rašyta, bet įvelta netikslūs duomenys, pvz. Ontario stipendiją ji gavo už gerus pažymius moksle, bet ne už sportinį pažangumą, kaip treniruotėms ir rungtynėms.

1976 m. Kanados pirmenybėse ji laimi ne 3000 m. bėgimą per 9:51,4 min., bet 2 a. mylias. 3000 mtr. bėgime jos geriausias laikas — 9:19,4 min. 1977 m. pasaulinių cross-country pirmenybių (Duesseldorfe) nuotolis ne 4000, bet 5100 mtr.

Arvydas Barkauskas

Teigiama, kad 1970 m. Kanados jaunių pirmenybėse laimėjo aukso medalį rutulio stūmimo (16,75 m.) ir disko metimo (45,35). E. Daniliūno prisiūstoje medžiagoje taip pažymėta:

"1970 m. iki 21 m. amž. grupėje jis (t. y. A. B.) nustūmė rutulį 46' ir 10 3/4", tuo laimėdamas I v. ir aukso medalį, kas sudaro didelį skirtumą. A. Bielskaus prisiūstoje medžiagoje ŠALFASS istorijai, tokių duomenų nėra. Toliau sakoma; kad 1971 m. būdamas vyrų kl. iškovojo meisterio vardą rutulio ir disko rungtyse, Kanados pirmenybėse. Kokios pasėkmės tų rungčių?! E. Daniliūnas apie tas pergales nieko nerašo, o mano turimomis žiniomis, nors ir be autentiškų dokumentų, A. B. niekada vyrų kl. Kanados meist. nebuvo, nes jo atsiekimai žymiai mažesni už tuo laiku ten pirmaujančių, kaip Pauletto, Dolegawitč. Pridėkime dar, kad Clevelando žaibo moterų komandai vadovauja R. Zalickas, kaip str. pažymėta ir išvykų (krepšinio) perdėta analize, šis skyrius baigiamas. Toliau sp. kl. trumpos apybraižos.

Patriotiniai ir jaunatviški prisiminimai I-sios Tautinės Olimpiados, išskirtinai Pr. Mickevičiaus str. — II-sios PL Sp. ž-nės, plius Leono Baltrūno pagrindiniai metmenys — Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjunga. Nuotraukos gana gražios ir su atitinkamais paaiskinimais. Aišku, prasmingų minčių sveikinimas.

"Mieli Lietuviai Sportininkai", II-jų PLS žaidynių org. komiteto pirmininko Valdo Adamkaus, eina skatinančiu veiksniu šventės orumui ir sportininkų tautiniam auklėjimui kelti. Charakteringa, kad sp. skyriaus redakt. Drauge (1983. IX. 5) išvardina — patikslina tik dvi klaidas, o visas kitas, kurias čia paminėjau, paleidžia pavėjui, kaip šiaudus. Jau kelinti metai kaip rašome ŠALFASS istoriją ir matome kaip sunku yra rasti net ir eilinių žinelių tikrąjį dokumentą, kaip sp. duomenys ar organizacijų pavadinimų kaitaliojimai. Periodinė spaudoj nesunku atitaisyti, bet PLD leidiny, kas kita. Tie aprašymai yra dalis mūsų istorijos jauniejiems, todėl joks paviršutiniškas darbas neatsiekia tikslo.

(213) 829-4757

(213) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS

Certified Public Accountant

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Linedale Street

Panorama City, CA 91402

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONI** (216) 531-2211 arba **SAULIUI** (216) 161-3500.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

NEPAMIRŠKIME SAVO AUKOS LIETUVIŲ TEISĖMS GINTI FONDUI

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui US \$.....

Pavardė, vardas

Adresas

Po iškilmingų pamaldų Šv. Kazimiero bažnyčioje, kunigai dr. A. Jurgelaitis, kleb. P. Šakalys ir tėv. Rafl. Šakalys su šauliais ir svečiais. J. Rentelio nuotr.

Martyno Jankaus šaulių kuopos 25 metų veiklos sukaktis

Rugsėjo 18 d. Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone su Trakų rinktinės Naujosios Anglijos šauliais ir svečiais paminėjo kuopos 25 m. veiklos sukaktį.

1958 m. vasario 16 d. buvo įsteigta Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone. Steigimo iniciatoriumi buvo Aleksandras Mantautas su žmona Sofija Pūtvyte Mantautiene. Jiedu dabar gyvena Matulaičio namuose, Putname ir yra M. Jankaus kp. garbės nariai.

Š. m. rugsėjo 18 d. 10 val. M. Jankaus šauliai su svečiais šventės iškilmes pradėjo Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje. Vargonais grojant muzikai Jūrarei Lolienei maršą, uniformuoti bei tautiniais rūbais pasipuošę šauliai-lės prie altoriaus atnešė Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Paskui jas 3 poros atnešė Trakų rinktinės įgytą vėliavą šventinimui. Suvyniotą vėliavą nešė E. Ribokienė, vėliavai karūnėlę — Vaidevutis Mantautas. Antroji pora — vėliavai nuaustą su tekstu juostą — J. Bajerčienė ir Vl. Bajerčius dalį koto. Trečioji pora galionus O. Pajedienė, o Vl. Pajeda kitą dalį koto. Paskui

"kūmus" kuopų vėliavas: Martyno Jankaus, Karaliaus Mindaugo iš Montrealio, Kanadoje, Dr. Vinco Kudirkos iš Worcesterio ir Jono Vanagaičio šaulių kp., Bostono, atlydėjo šaulės-šauliai.

Trakų rinktinės vėliavą pašventino trys kunigai: klebonas Petras Šakalys, jo pagalbininkas — prof. dr. Antonijus Jurgelaitis ir rinktinės kapelionas Rafaelis Šakalys. Pašventinus vėliavą visi sugiedojo Lietuvos himną ir įvykiavo į vėliavų eilę. Mišias atnašavo kuopos kapelionas kleb. kun. P. Šakalys asistuojant dr. kun. A. Jurgelaičiui, OP ir kun. R. Šakaliui Pranciškonui. Pamokslą pasakė kun. Rafaelis Šakalys. Lekcijas skaitė Martyno Jankaus ir Trakų rinktinės pirm. Juozas Stašaitis. Choras vedamas J. Loliens Mišias ir giesmes gražiai giedojo.

Po įspūdingų pamaldų iš bažnyčios vėliavas išlydėjo kunigai, šauliai ir svečiai į parapijos salę.

2 val. įvyko Trakų rinktinės suvažiavimas ir akademinė suvažiavimo dalis. Suvažiavimą atidarė rinktinės pirm. Juozas Stašaitis.

Pakviestas prezidiumas užėmė vietas: pirm. Algirdas Zenkus, M. Jankaus šaulių kuopos kapelionas kun. Petras Šakalys, klebono padėjėjas dr. kun. A. Jurgelaitis, rinktinės kapelionas kun. Rafaelis Šakalys, šaulių Sąjungos garbės narys prof. Vaidevutis Mantautas, Montrealio Karaliaus Mindaugo šaulių kuopos atstovas Augustinas Mylė, Vl. Bajerčius, Vl. Pajeda ir St. Augonis. Sekretoriavo: V. Tumienė ir Pr. Milerienė. Invokacija ir mirusių šaulių pagerbimas — susikauptus tyloje. Išsamų praeito rinktinės suvažiavimo protokolą skaitė šaulė Janina Miliauskienė.

Įvairūs pranešimai, svarstymai ir Trakų šaulių rinktinės pirmininko Juozo Stašaičio vėliavos perdavimo apeigos naujai išrinktajam rinktinės pirm. Vladui Bajerčiui.

Pietaujant svečiai iš klausė žodžių ir raštu gautus sveikinimus, kurių buvo daug. Reikia paminėti iš Kanados Elzės Jankutės, kuopos globėjo Martyno Jankaus dukters gautus sveikinimus.

Po sveikinimų ir kalbų, visa eilė šaulių buvo apdovanoti šaulių Sąjungos žymenimis ir pažymėjimais, kuriuos Martyno Jankaus šaulių kuopos pirm. J. Stašaitis šioms asmenims įteikė:

1. M. Jankaus šaulių garbės pažymėjimus — Romualdai Bielkevičiui ir Stasei Gofensienei.

2. Šaulių žvaigždės ordoną Petru Viščiui, Laisvės Varpo radijo valandėlės vedėjui.

3. Šaulių žvaigždės medalius ir pažymėjimus: Onai Eikinienei, Konstancijai Endriūnienei, Jonui Freimanui ir Elzbietai Ribokienei. Jono Vanagaičio šaulių kuopos pristatyta Sofija Stašaitienė ir Dr. Vinco Kudirkos kuopos Ed-

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

VLIK SEIMUI ARTEJANT

Nors jau buvo minėta, bet dar kartą pakartosiu. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto sukaktuvinis 40-ties metų seimas įvyksta lapkričio 12 ir 13 d., Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros Centre.

Lapkričio 12, 9 val. seimo atstovų ir svečių registracija ir seimo posėdžiai. Posėdžiai vieši ir kiekvienas gali laisvai stebėti jų eigą.

Nuo 1 iki 2 val. pietūs. Po pietų iki 5:50 val. seks posėdžių tąsa, pranešimai, diskusijos, komisijų posėdžiai.

7 val. vak. kokteiliai, 8 val. meninė dalis ir 9 val. vakarienė

Meninę dalį atlieka: sol. Danutė Petronienė, tautinių šokių vienetas "Audi-nys" vadovaujamas Rusnės Kasputienės ir sesutės Kristina ir Regina Butkūnaitės. Programą praveda mokytoja Stefanija Kaunelienė. Vakarienes metu seimo atstovams ir svečiams tars žodį Vliko pirmininkas dr. Kazys Bobelis ir Vliko pirmosios valdybos vicepirmininkas Balys Gaidžiūnas.

Norintieji dalyvauti koncerte ir vakarieneje registruojasi pas Eugeniją Bulotienę asmeniškai arba telefonu 386-3299.

Sekmadienį, lapkričio 13 d., 10:30 val. iškilmingas šv. Mišias už žuvusius ir mirusius Vliko steigėjus bei darbuotojus atnašaus kleb. kun. Viktoras Kriščiūnevičius, solo giedos Edvardas Skiotys. Po pamaldų, mokyklos klasėje, vyks seimo užbaigiamieji posėdžiai ir uždarymas.

MIRĖ ADOLFAS ARMALIS

Staigiai ir netikėtai spalio 15 d. savo darbovietėje mirė Adolfas Armalis, sulaukęs 59 metus amžiaus.

Velionis buvo gimęs 1924 m. liepos 13 d. Pavenčių km., Papilės valsč., pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Vidurinius mokslus baigė šauliuose. Jaunas karo audrų išblovėtas buvo atsideręs Italijoje ir iš ten karui pa-

vardas Meilus, buvo apdovanoti šaulių medaliais.

Martyno Jankaus kp. apdovanojo šv. Kazimiero medaliais: šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. Petrą Šakalį, prof. dr. kun. Ant. Jurgelaitį O. P. ir rinktinės kapelioną kun. Rafaelį Šakalį. Po to sekė meninė šventės dalis, kurią atliko muziko J. Petkaičio iš Hartfordo vedamas moterų ansamblis "Paslaptis".

E. Ribokienė

sibaigus 1950 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Detroito.

Gyvendamas Detroito Wayne State universitete baigė ekonomiką ir administraciją. Dirbo mokesčių inspekcijoje inspektoriaus darbu.

Adolfas Armalis priklausė šv. Antano parapijai ir buvo parapijos choro narys. Taip pat buvo narys švyturio jūrų šaulių kuopos, Dariaus-Girėno klubo, Lietuvių namų draugijos ir Lietuvių klubo.

Spalio 22 d. po pamaldų šv. Antano parapijos bažnyčioje, velionies kūnas ilgos automobilių vilkstinės amžinam poilsiui buvo nulydėtas į Woodmeres kapines, kur kun. Alfonsui Babonui atlikus laidotuvių apeigas, sugiedota Marija, Marija ir atsisveikinta su velioniu. Velionis artimų giminių neturėjo, testamentą nepalikė. Laidotuves tvarkė Yolanda Zaporackienė.

PILĖNŲ STOVYYKLOS UŽDARYMAS

Spalio 23 d. Pilėnų stovyklos uždarymui diena nebuvo palanki: buvo apsiniaukusi. Tačiau į uždarymą atvyko ir joje dieną praleido gražus būrys žmonių.

"Švyturietės" vadovaujamos Angelės Buksnienės buvo gerai pasiruošusios. Jos turėjo užtektinai valgių, o šauliai gėrimų. Atvykę visi buvo pavaišinti. Švyturio jūrų šaulių kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas padėkojo sešems šaulėms ir broliams šauliams už teikiamą pagalbą vasaros metu rengiant išvykas Pilėnuose, o svečiams už gausų jų atsilankymą, pabrėždamas, kad nors šiandieną turime Pilėnų uždarymo išvyką, bet tai nereiškia, kad tuo Pilėnai ir bus uždaryti. Esant gražesnioms dienoms savaitgaliais stovykla bus atidaryta ir norintieji galės į ją atvykti ir čia praleisti dieną.

BOSTON

KULTŪRINIS SUBATVAKARIS

Lapkričio 12 d. 7 val. vakare Tautinės Sąjungos namuose, So. Bostone įvyks kultūrinis subatvakaris. Kalbės rašytojas Antanas Gustaitis tema: Kan. Tumas-Vaižgantas iš 50 metų perspektyvos. Tai bus Vaižganto 50 metų mirties suakčiai prisiminti. Vaižgantas buvo vienas iš tų didžiųjų ano laiko lietuvių veikėjų. Visi dalyvausime šiame prisiminime.

Šventinama Trakų rinktinės šaulių vėliava. Šventina kleb. kun. P. Šakalys. Stovi — kūmai: prof. V. Mantautas, E. Ribokienė, V. Bajerčius, J. Bajerčienė, V. Pajeda ir O. Pajedienė.

J. Rentelio nuotr.

Detalė iš Olaus Magnus Skandinavijos žemėlapių, išleisto 1539 m. Venecijoje.

Lietuva senuose žemėlapiuose

Senieji Lietuvos žemėlapiai liudija mūsų tautos garbingą praeitį ir jos istorinę reikšmę tarp kitų Europos valstybių, Lietuvos vardas jau minimas 14-me šimtmečiuose, jūr ininkams naudoti sudarytuose žemėlapiuose, vadinamais "portolanais".

Kartografija, kaip ir visas grafikos menas, labai išsivystė renesanso laikais, Gutenbergui išradus spaudą. Tuo pačiu metu kilo didelis susidomėjimas svetimais kraštais ir prekybiniais sumetimais pradėta daugiau keliauti. Leidžiamos religijos istorijos ir geografijos knygos buvo iliustruotos grafikos darbais. Istorijos ir geografijos veikalų aprašymai, vaizdai ir portretai buvo surišti su Lietuvos praeitimi o atlasuose talpindavo Lietuvos žemėlapius.

Žemėlapiuose dažnai atvaizduojama visa krašto politinė ir ekonominė padėtis, matosi pilys, tvirtovės, vyskupijos, miškų gyvūnai,

mūšiai, kariai, bei vietiniai gyventojai. Kitoje žemėlapių pusėje aprašomos vietovės ir gyventojų papročiai. Žemėlapių nebuvo tikslūs, nes žinios apie kraštą buvo surinktos tik iš įvairių kelionių aprašymų ir brėžinių. Geografinė padėtis buvo nustatoma astronominiu būdu. Taip pat buvo naudojama kartografinėmis projekcijomis, bet jos nebuvo tobulos. Vietovardžiai buvo surašomi įvairia rašyba. Vilnius buvo rašomas Wilno, Vilno, Vilna. Atstumai, upių tekmės, krašto sienos buvo pažymėtos apytikriai, kiek tiksliau — jūrų krantai.

Žemėlapių yra vertinami ir dėl savo estetinio pobūdžio. Kartu su Vytis ir kiti heraldiniai elementai prisideda prie žemėlapių grožio. Jūros vaizduojamos su būriniais laivais, jūrų gyviais, dievaičiais.

Dažnai čia žemėlapių būdavo spalvinami prityrusių menininkų pagal užsakymus. Tie dažai turi ypatingus

ŽIVILĖ KLIMIENĖ

atspalvius, kuriuos sunku išgauti dabartiniais laikais. Ypatinga buvo žalia spalva. Ji buvo gaminama su vario rūgštimi, kuri per šimtmečius truputį sunaikino popierių.

Pirmieji žemėlapių, spausdinti 15-to ir 16-to šimtmečio pradžioje buvo dažniausiai medžio raižiniai. Vario plokštės (ofort) spausdinimo technika buvo vartojama iki litografijos išradimo 19-tam šimtmetyje. (Litografija — akmens spausdinimo technika).

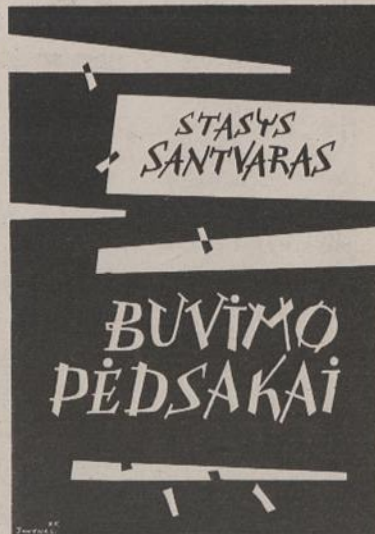
Senųjų žemėlapių formatai buvo įvairūs, nuo sieninio iki kelioninio arba kišeninio dydžio. Vario plokštėms nusidėvėjus, žemėlapių būdavo pergraviruojami. Spausdinimo teisės buvo gaunamos palikimo būdu arba perkamos. Žemėlapių, specialiai pagaminti valdovams ir didikams, išskiria savo grožiu ir kokybe. Jie buvo paspalvinti aukso ir sidabro dažais. Palyginus su didžiosiomis Europos tautomis, Lietuvos žemėlapių negausūs, rečiau užtikami.

Žinomiausi žemėlapių meistrai buvo olandai, vokiečiai, italai, prancūzai ir anglai. Lietuvos žemėlapių yra įvairiuose atlasuose: olandų — Blaeu, Ortelius, Ottens, De Witt; vokiečių — Scheidel, Munster, Homan, Seutter, Lotter; prancūzų — Sanson, Jaillot, Le Rouge, Vaugondy; italų — Gastaldi, Coronelli, Rizzi

Zanoni ir kituose leidiniuose.

Senieji miestų ir vietovių vaizdai yra ne tik svarbūs istoriniai šaltiniai, bet ir labai gražūs grafikos darbai. 1576 m. Braun ir Hoegenberg'o išleistame "Civitates Ordis Terrarum" yra Gardino vaizdas su miesto aprašymu. 1581 m. laidoje yra Vilniaus vaizdas su bažnyčiomis, gatvėmis ir vingiuojančia Nerimi.

Lietuvos senų žemėlapių ir graviūrų dar galima retkarčiais rasti pas antikvarus, o žymesnėse bibliotekose jie yra dažniausiai saugomi įrašyti atlasuose, ar kituose leidiniuose. Vakaruose Lietuvos žemėlapių rinkinių yra dešimt, tik pas privačius asmenis.

• Poeto Stasio Santvaro aštuntoji lyrikos knyga "Buvimo pėdsakai" (168 psl.) jau spausdinama. Bus kietais viršeliais, su applanu, kurį padarė dail. V. K. Jonynas. Knygą leidžia Vilties leidykla Clevelande.

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos

kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų

vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS

CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Minn. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mi. 49505	1541 Plainfield Ave. NE	616-361-5960
Hackensack, N. J. 07601	194-B Main Street	201-342-9110
Irrington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203-232-6600
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Ca. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	213-727-0884
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1663
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 3-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

FILATELIJA

Nr.6

Antanas Bernotas

JAV rugsėjo 21 d. išleido keturis 20 centų pašto ženklus su išradėjais. Ženkla išleisti blokais po keturis. Ženkluose parodyti šie išradėjai: Charles Steinmetz, Edwin Armstrong, Philo T. Farnsworth ir Nicola Tesla. Pastarąjį čia dedame.

Nikola Tesla (1857-1943), kroatų fizikas ir elektrotechnikas, gimė Smitjan Lika vietovėje, dabartinėje, Jugoslavijoje, tada valdomoje Austro-Vengrijos. Baigė Grazo politechnikos institutą ir Paryžiaus universitetą. Dirbo Budapešto telegrafo įstaigoje inžinierium. 1884 m. atvyko į JAV ir dirbo Edisono dirbtuvėse Orange, N. J., motorų ir generatorių konstruktorium. Konstruktavo įvairius elektrinius varomus motorus ir darė bandymus su bevieliu telegrafu. Viso jis užpatentoavo netoli 700 įvairių savo išradimų.

2. Spalio 8 d. išleisti keturi 20 centų pašto ženklai su tramvajais (streetcars). Ženkla išleisti keturblokiškai.

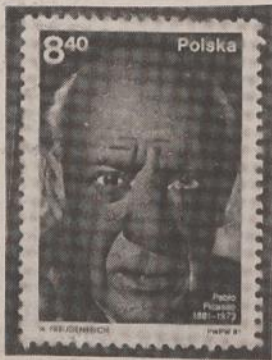
Pašto ženkluose parodyti šie tramvajai: 1. Pirmas New Yorke arklių traukiamas tramvajus, įvestas 1832 m. 2. Elektrinis tramvajus, įvestas 1886 m. Montgomery, Alabamoje. 3. Vieno arklio traukiamas

vežimukas, važinėjęs 1926 m. Sulphur Rock, Arkansas valstijoje. 4. St. Charles St. gatvėkaris, įvestas 1923 m. New Orleans mieste, Louisianoje.

LENKIJA išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Šešių zlotų pašto ženklą 1863 m. sukilimui paminėti. Ženkle parodyta sukilėlių stovykla miške.

Tuomet Lenkija (kaip ir Lietuva) buvo okupuota carinės Rusijos. Numalšinus 1831 m. sukilimą, gyventojai, daugiausia bajorai, ir toliau maištavo prieš rusus. Rusai, norėdami numalšinti maištaujančius, pradėjo jaunos vyrus rekrutuoti į armiją. Gyventojai atsisakė eiti į rekrutus ir, vietoj to, išėjo į miškus. 1863 m. sausio 22 d. prasidėjo sukilimas. Sukilimas tęsėsi visą vasarą. Prie sukilimo prisidėjo ir lietuviai. Sukilimas rusų buvo žiauriai numalšintas. Sukilimo vada buvo pakarti, o daly-

Vaizdai iš Clevelando Lietuvių Namų sukaktuvinio baliiaus...

Svečiai Clevelando Lietuvių Namų sukaktuviniame baliuje: Clevelando miesto meras George V. Voinovich, muz. Regina Brazaitienė, jos sūnus premijos laimėtojas žurnalistas Tomas Brazaitis ir LB Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė. J. Velykio nuotr.

Lietuvių namų dešimtmečio baliuje dalyvavo (pirmas iš kairės) Cuyahogos apskrities kontrolierius Timothy McCormack, toliau programos direktorius Jozas Stempužis, kun. Jozas Bacevičius, ponė Valerie McCormack ir premijos nominacijų komisijos narys Romas Zorska. J. Velykio nuotr.

Čiurlionio ansamblis, diriguojant R. Babickui, Clevelando Lietuvių Namų sukaktuviniame baliuje atliko meninę programą. J. Velykio nuotr.

Svečiai baliuje: Janet Voinovich, meras George Voinovich, buvęs premijos laureatas Jurgis Malskis ir prieky sėdi Stasė Mačienė. J. Velykio nuotr.

viai ištremti į Sibirą. Lietuvoje tada įsiviešpatavo žiaurusis general-gubernatorius Muravjovas, pramin-tas koriku.

2. Lenkija taip pat išleido 8.40 zlotų pašto ženklą pagerbti žymiam ispanų tapytojui Pablo Picasso.

Pablo Ruiz y Picasso (1881-1973) gimė paišybos mokytojo šeimoje Malago-

je, Ispanijoje. Meno mokėsi Barcelonoje ir Madride. Jau 1896 m. suruošė savo pirmąją parodą. 1904 m. persikėlė gyventi į Paryžių. Gyvendamas Paryžiuje Picasso tuoj pagarsėjo kaip modernaus meno, vadinamo kubizmu, vienas iš kūrėjų. Vėliau perėjo ir kitas kūrybos formas. Ispanijos pilietinio karo metu buvo respublikonų pusėje. Tuo metu

jis nutapė vieną savo labiausiai pagarsėjusį paveikslą "Guernica", rodantį to karo žiaurumus. Bet jo kritikai randa, kad jis savo kūriniuose labai daug naudoja ir senuoju romėnų ir graikų menu. Jo paveikslų randama daugelyje pasaulio meno muziejų ir galerijų, tarp kitų New Yorke ir Chicagoje.

Ką daryt? Du dvidešimto amžiaus didžiausi nusikaltėliai atvyksta į Tartarą. Iš kairės: Vincas Staniškis, Gražina Plečkaitienė, Vilija Nasvytė ir Arūnas Apanavičius iš POSĖDIS PRAGARE akimirkos. Tuo metu dar sceninės detalės nebuvo užbaigtos. Vaidintojai įtemptai repetuoja jau nuo ankstyvo pavasario, lapkričio 12 d. premjerai Clevelande.

DĖMESIO! VISI ŠAUKIAMI Į SVARBŲ POSĖDĮ PRAGARE

Prieš keletą savaičių p.p. Jokūbaičių erdvią sodybą užėmė Vaidilos Teatro vaidintojai ir pavertė lauką į Tartaro pogrindį. Rudens vėjas šlamėjo per sodo medelius, bet nenustelbė stiprius aktorių balsus. Jie girdėjosi net už kitų kaimynystės namų.

Tai buvo repeticija ir piknikas vaidiliečiams ir padėjėjams, suruošti p. Onos Jokūbaitienės, valdybos pirmininkės. Nors vaidintojai repetuoja jau nuo ankstyvaus pavasario, buvo dabar proga pirmą kartą laipti scenai paruoštomis "uoloms" ir "akmenimis" ir pamatyti užbaigtus Tartaro vartus.

Rež. Petras Maželis su Lino Jokūbaičio ir kitų talka visą vasarą ruošė scenas ir vaidintojai pirmą kartą šią dieną pamatė jų aukščio bei pločio dimensijas, pajuto, gi tikrai esą Tartare. Tai dėka rež. Petro Maželio turtingos vaizduotės, įgyvendinant Algio Rukšėno 3-jų veiksmų satyrinį veikalą **Posėdis Pragare**, kuris pasityčioja iš revizionistinės istorijos.

Po repeticijos vaidintojai pasivažiavo skaniai paruoštais patiekalais ir pasinaudojo proga palinkėti Arūnui Apanavičiui, kuris vaidina pagrindinę Tartaro valdovo rolę, ilgiausių metų — gi jam tik ką buvo suėję 18 metų.

Visi linksmai ir darbiniai praleido gražų, nors vėsoją rudens sekmadienio popietę. Aktoriai tobulėjo savo rolėse ir techninės

POSĖDIS PRAGARE vaidintojai atidžiai klausė rež. Petro Maželio aiškinimus. Vaidinimo premjera įvyks š. m. lapkričio 12, 7:30 val. vak. Dievo Motinos parapijos salėje. Iš kairės: Vincas Staniškis, Daiva Blynaitė, Edas Kijauskas, Vilija Nasvytė, Ada Stungienė ir Petras Maželis.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LAPKRIČIO 12 D. Vaidilos teatro premjera: Posėdis pragare.

• LAPKRIČIO 13 D., 11:30-3:00 val. parapijos salėje tradicinis šv. Jurgio parapijos festivalis.

• LAPKRIČIO 19 D. Kariuomenės šventės minėjimas, Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 20 D. Korp! Fraternitas Lituanica 75 metų sukakties minėjimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 20 D. Kristaus Karaliaus šventė Dievo Motinos parapijoje.

• LAPKRIČIO 26-27 D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• GRUODŽIO 4 D. 11 val. tuojau po pamaldų Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje Clevelando skautijos 65 metų veiklos iškilminga sueiga.

pagalbos talkininkai užbaigė scenos detalių reikalus. Visi pajuto, kad lapkričio 12-tos premjera Clevelande jau čia pat.

Po premjeros Vaidilos Posėdis Pragare atidarys Šeštąjį Teatro Festivalį Chicagoje, lapkričio 24-tą dieną.

Vaidila

• GRUODŽIO 11 d. — 4 val. parapijos auditorijoje knygos "Nemarus mirtingasis" pristatymas. Autorius: dr. kun. Pranas Gaida.

• GRUODŽIO 24 D., 9 val. vak. šv. Jurgio parapijos bendros Kūčios parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 D., 9 val. vak. parapijos salėje šv. Jurgio parapijos rengiamas Naujųjų Metų sutikimo pokylis.

1984. M.

• SAUSIO 14 D., šeštadienį, koncertas su Gina Čapkauskienė. Ruošia LB Ohio Apygarda.

• SAUSIO 22 D. Draudžiamosios lietuvių spaudos paroda. Ekspozitai iš Broniaus Kviklio archyvo. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 11 D. Lietuvos laisvės vigilija. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 12 D. — Vasario 16-sios minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba.

• KOVO 4 D. — 4 val. parapijos auditorijoje šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• BALANDŽIO 8 D. Čiurlionio ansamblio koncertas.

• BALANDŽIO 29 d. — 4 val. solistės Aldonos Stempužienės koncertas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• GEGUŽĖS 5 D. Grandinėlės balius Slovėnų auditorijoje.

• GEGUŽĖS 12-13 DIENOMIS Clevelando Ateitininkijos tradicinė-metinė šeimos šventė, Dievo Motinos parapijos patalpose.

• Gegužės 19-20 vyr. skaučių Židinio parengimas.

• GEGUŽĖS 26-27 D. Clevelande Lietuvių Namuose Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas, banketas ir Vilties draugijos narių suvažiavimas.

• BIRŽELIO 2 D. Abiturientų balius. Ruošia LB Ohio Apygarda.

NEFAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO REIKALAIŠ GERĄ IR SAŽININGĄ PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINŲ POPIERIUS, ATLIEKU STALIAUS DARBUS, SUVEDU VANDENS VAMZDŽIUS, ĮDEDU IVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2187

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• LB Clevelando apylinkės susirinkimas įvyks Dievo Motinos parapijos svetainėje lapkričio 6 d., sekmadienį, 4 val. p. p.

Bus pranešimai apie II Pasaulio lietuvių seimą, apie Clevelande įvykusią LB tarybos sesiją ir apie 1984 m. įvykstančią tautinių šokių šventę bei kt. Visi apylinkės lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

• A. A. Kristinos Raulinaitienės laidotuvių proga dalį suaukotų jos atminimui pinigų, būtent 45 dol., giminės įteikė Dirvai, kurią velionė skaitydavo ir remdavo.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

HOME FOR RENT

Euclid area, taking application. Beautiful double home, two bedrooms down, dining room, large kitchen, family room, basement, garage, appliances, central air, park like setting. No pets. Shown by appointment. Call: 531-4993 or 382-1773.

APARTMENT FOR RENT

Lake Shore and East 185 Street. Adults only, no pets. Call: 398-9579.

CLEVELANDO VISUOMENĖ MALONIAI KVIEČIAMA Į

KORP! FRATERNITAS LITHUANICA

75-IŲ METŲ ĮKŪRIMO SUKAKTIES MINĖJIMĄ,
sekmadienį, lapkričio mėn. 20 d.
LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE.

10:00 val. Pamaldos už mirusius brolius Dievo Motinos parapijos bažnyčioje.

Po pamaldų vainiko padėjimas prie paminklo žuvusių kovoje dėl Lietuvos laisvės.

4:00 val. Akademija.

5:30 val. Bendra vakarienė. Meninę programą atliks Ryto BABICKO vadovaujamas vyrų oktetas.

Bilietai asmeniui 15 dol.

Rezervacijos iš anksto pas dr. Juožą Skrinšką tel. 951-7937.

Korp! Fraternitas Lithuanica
Valdyba

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metiniame baliuje susitikę — dr. J. Maurukas, dr. Ed. Lenkauskas, D. Maurukienė, R. Degėšienė ir dr. Alg. Čepulis.

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS

Tradicines Lietuvių Dienas Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba šiais metais rengia lapkričio 26 ir 27.

Lapkričio 26 d., šeštadienį, 7 val. vak. rengiamas koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Programą atliks solistė Marytė Bizinkauskaitė ir Rochesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas". Grupės vadovė Jadvyga Reginienė.

Solistė M. Bizinkauskaitė yra baigusi Bostono Muzikos Konservatoriją ir šiuo metu studijuoja operos meną, siekdama magistro laipsnio. Tai kylanti dainos žvaigždė, neseniai laimėjusi antrąją vietą Metropoliteno solistų konkurse. Clevelande ją girdėsime pirmąjį kartą.

Bilietus į koncertą užsakyti pas Vincą Čečį tel. 391-6819 ar Vladą Bacevi-

čių tel. 481-1016. Kainos: 8, 6 ir 4 dol. Lituanistinės mokyklos mokiniams — pusė kainos. Visos vietos numeruotos.

Po koncerto parapijos svetainėje vakarienė su vynu. Kaina: 7 dol. asmeniui. Užsirašyti, užsisakant bilietus.

Koncerto lankytojai prašomi Lietuvių Dienas paremti, tampant mecenatais, garbės rėmėjais arba rėmėjais. Visi mecenatai, paaukoję 100 dol. arba daugiau, gaus du pirmųjų vietų bilietus ir dvi vakarienes. Garbės rėmėjai, paaukoję 50 dol. arba daugiau, gaus du koncerto bilietus pirmosiose vietose. Rėmėjais bus laikomi asmenys, paaukoję sumą didesnę už bilieto kainą. Visų aukotojų pavardės bus paskelbtos programoje.

Antrąją dieną, sekmadienį, po 10 val. pamaldų — jaunųjų dailininkų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Joje su savo kūriniais dalyvaus: D. Blynaitė, J. Čiurlionis, S. Gruzdytė (Kultūros tarybos 1982 metų laureatė), K. Kizevičius, D. Miškinytė, L. Palubinskaitė. Parodos koordinatorė — dail. Nijolė Palubinskienė. Įėjimas į parodą — auka.

Lietuvių Dienų rengėja, LB Clevelando apylinkės valdyba, mielai laukia visų tautiečių koncerte ir parodoje.

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

PADEKA

Mums išvykstant iš Clevelando į Floridą, Jacksonville nuolatiniame apsigyvenimui, Lietuvių Tautinės S-gos skyrius ir Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius, kaip buvusiam šių organizacijų valdybos nariui, paruošė atsisveikinimo išleistuves. Malonu buvo išleistuvių vakaronėj pabendrauti su žmonėmis, su kuriais man teko dirbti visuomeninį darbą ištisą 30 metų.

Nuoširdi mūsų padėka ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybai: pirm. A. Jonaičiui, A. Mackuvienei, E. Maslauskienei, A. Matulioniui ir J. Raškauskui,

ALTo skyriaus valdybai: pirm. Alg. Pautieniui, O. Jokūbaitienei, Tarybos nariui V. Jokūbaičiui, B. Pautienienei ir Br. Nainiui. AL Laikūnui už kondensuotai apibudintą mano veiklą Clevelando lietuvių organizacijose. Abiem skyrių valdybom už meniškai įgraviruotas plaketes. Ponioms, kurios prisidėjo prie vaišių praturtinimo ir visiems išleistuvių dalyviams mūsų prieteliams palinkėjusiems mums laimingo įsikūrimo saulėtojoje Floridoje.

K. ir J. Karaliai

• **PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.**

FOR RENT

4 room apartment, 1 bedroom up. Newly decorated, St. Jerome parish of Lake Shore Blvd. No pets. Couple only Call: 1-286-3513. Collect.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ŽENONUI (216) 531-2211** arba **SAULIUI (216) 161-3500**.

Didžiai gerbiame muzikos praturtintojui

A. A.

ALFONSUI MIKULSKIUI

mirus, jo žmonai, giminėms ir artimiesiems

gilia užuojautą reiškia

Lituanistikos Instituto
nariai

Mylimam broliui

A. A.

DONALDUI NYKŠTĖNUI

mirus, mūsų mišiam dainos draugui VINCUI

ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Ramovėnų Vyrų Choras

DIRVA

PREZIDENTAS TELEGRAMA SVEIKINO ALTO SUVAŽIAVIMĄ

Prezidentas Reaganas Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo metu atsiuntė sveikinimo telegramą, kurioje pagyrė, kad susibūrę į Amerikos Lietuvių Tarybą lietuviai puoselėja savo tradicijas, ugdo savo kultūrą, brangina savo kalbą. Prezidentas džiaugiasi tokiomis grupėmis, kaip ALTas, kurios išlaiko gyvas savo krašto vertybes Naujame Pasauly. Prisiminęs Lietuvos kančias, prezidentas užtikrina, kad jo vyriausybė suširūpinusi žmogaus teisių ir tautos suverenumo pažeidimu Lietuvoje. Prezidentas užtikrina, kad JAV vyriausybė laikysis inkorporacijos nepripažinimo politikos, stipriai jausdama viltis, kad ateitis atneš laisvę lietuvių tautai.

• Lituanistikos katedros pirmasis įmokėjimas Chicago universitetui 200,000 dol. su išskilmėmis bus atliktas š. m. lapkričio 4 d. 4 v. p. p. Universiteto administracijos pastate, 601 S. Morgan, 28 aukšte, kambario 2850.

• Rūtai (Bobelytei) ir dr. Gintarui Degėsiams, gyv. Durhan, N. C., kur dr. Gintaras dirba Duke's universitete, gimė pirmagimis sūnus Julius.

Dr. Kazys ir Dalia Bobeliai ir dr. Danielius ir Roma Degėsiai džiaugiasi sulaukę anūko.

• Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba, baigdama dviejų metų kadenciją, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol., dėkodama už nuoširdų bendradarbiavimą ir teiktą skaitytojams nuolatinę informaciją apie korporaciją ir jos veiklą.

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

M. Ambrose, Mt. Airy ..25.00
J. Ramanauskas,
Metucheh10.00
A. Valiulis, Los Angeles 50.00
A. Stokas, Los Angeles ..10.00
K. Vaičiūnienė,
Cleveland25.00
S. Mikalauskas, Cleveland 5.00
A. Kazis, Hot Springs20.00
S. Skučienė,
Pompano Beach 5.00
St. Skorupskas,
Bloomfield 5.00
V. Mažeika, Park Ridge 30.00
D. Liepas,
Michiana Shores30.00
E. Šalčiūnas, Palos Hts. 10.00
K. Čepas, Elon 5.00
K. Čėsna, Worcester30.00
Dr. V. Dubinskas,
Chicago25.00
K. Švarcaitė,
Santa Monica 3.00
P. Vygantas, Dallas10.00
P. Molis, Shrewsbury ..25.00
A. Jančys, Gulfport30.00
E. Noakas,
Fresh Meadows30.00
A. Zenkus, Webster10.00
M. Valiukėnas, Chicago 20.00
J. Naujokaitis, Cleveland 10.00
D. Vaičiūnas, Cleveland 5.22
J. Misevičius, Baltimore 5.00
J. Kučinskas,
Miami Beach10.00
J. Žygas, Chicago15.00
Pr. Naujokaitis,
River Edge 2.00
B. Žiugžda, Cleveland ..10.00
J. Undraitis, Rockford ..10.00
Gr. Musteikienė, Chicago 15.00
A. Liutkus, Cleveland .. 8.00
J. Reedy, Elizabeth10.00
J. Kapčius,
Daytona Beach 5.00
B. Fleck, Bath10.00
B. Vembre, Rochester ..15.00
J. Briedis, Bloomfield ..20.00
A. Širvaitis, Cleveland ..25.00
S. Butkūnas, St. Charles 12.00
A. Augustinas, Chicago .. 3.00
E. Vasyliūnas, Somerville 15.00
Dr. A. Jasys, Columbus 25.00
H. Bitėnas, Elizabeth20.00
Ed. Mazys, Stanton15.00
Pr. Stankus, Hartford ..15.00
F. Lapinskas, Windsor ..10.00
E. Ribokienė, Brockton ..15.00
V. Olienė, Wheeling25.00
Dr. A. Ciuris, Lake Zurich 8.00
J. Giedraitis, Northport 10.00
R. Puras, Richmond Hill 10.00
A. Musteikis, Detroit10.00
A. Gilvydis, Detroit50.00
VI. Bagdonavičius,
Philadelphia20.00
J. Draugelis, Brooklyn 100.00
V. Aleksandrūnas,
Glendale25.00
Dr. N. G. Noges, Halifax 15.00
Ed. Balceris,
Santa Monica50.00
O. Biežienė, Long Valley 100.00
P. Razgaitis, Seven Hills 8.00
S. Mineika, Centerville .. 8.00
V. Gruzdis, Philadelphia 10.00
K. Bartašius, Chicago .. 3.00
E. Šilgalienė, Baltimore 5.00
A. Rukas, St. Petersburg 10.00
M. Krasauskas, Pasadena 10.00
J. Žvvytnys,
St. Petersburg25.00
Dr. T. Savickas,
Monticello13.00
Ed. Krištaponis,
San Angelo 5.00
V. Vitkus, Rochester15.00
M. Jasiunienė, Cleveland 5.00
K. Bartys, Elizabeth 3.00
V. Beliajus, Denver10.00
Ed. Cibas, Milton15.00
P. Babickas, Worcester ..20.00
Alf. Valavičius,
Los Angeles33.00
Č. Gedgaudas,
Santa Monica13.00

V. Sirgėdas, Charlotte ..10.00
D. Mikoliūnienė,
Cleveland10.00
V. Petkus, Lakeline10.00
E. Gibisas, Chicago 5.00
M. Petraitis, Hamosassa 5.00
K. Pocius,
Beverly Shores100.00
A. Rukšėnas, Mentor10.00
A. Logucki, Granada .. 3.00
V. Petrus, Mentor 3.00
Dr. J. Sonta, Akron50.00
T. Straukas, Chicago 5.00
I. Serapinas, Chicago 5.00
V. Markevičius, Chicago 3.00
J. Deksnys, Vineland20.00
R. Vidžiūnienė, Valencia 10.00
A. Janušauskas, Deland 3.00
H. Butkus, Mission Viejo 10.00
L. Pollock, Houston15.00
Ed. Varekojis,
St. Petersburg25.00
N. Matijošaitis,
Los Angeles50.00
J. Bagdanskis,
Lake Geneva10.00
A. Dagilis, Westland10.00
E. Tenney,
Belleair Beach25.00
A. Vaitiekaitis, Detroit ..10.00
A. Staniulienė, Bloomfield 5.00
G. Balanda, Warren25.00
A. Ambrazienė, Euclid ..20.00
R. Vanagas, Cleveland ..20.00
J. Puskunigis, Cleveland 3.00
A. Tarvydas, Philadelphia 20.00
Neringos skaučių
tuntas Clevelande40.00
A. Braškys, Sudbury25.00
Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba100.00
E. Janulis, Cleveland15.00
Dr. J. Stankaitis,
Cleveland15.00
S. Petravičius,
Rancho Palos Verdes 30.00
A. Muliolis, Euclid20.00
N. Pr. Puškorius, Windsor 10.00
L. Lendraitis, Boston10.00
F. Masaitis, La Mirada ..20.00
R. Valaitis, Brecksville ..15.00
J. Vidūnas, Worcester ..10.00
J. Tamašauskas,
Worcester10.00
J. Lepeška, Port Orange 15.00
B. Jasaitis, Chicago20.00
M. Šimkus, Chicago25.00
A. Barčas,
Downers Grove10.00
T. Tallat-Kelpša,
Cream Ridge20.00
A. Kalvaitis,
Ormond Beach15.00
V. Misiūnas, Elizabeth ..20.00
B. Dagys, Clearwater ..10.00
Br. Michelevičius, Sarasota 5.00
M. Meiliūnas, Weston ..10.00
Dr. E. Keršulienė,
El Paso15.00
St. Strasevičius, Chicago 10.00
A. Krulikienė,
St. Petersburg 5.00
J. Jurgilas,
Rancho Santa Fe25.00
Dr. D. Tamulionytė,
Cleveland 5.00
Pr. Damijonaitis,
Ormond Beach25.00
Ed. Cizinauskas, Freeport 10.00
Br. Miklus,
St. Petersburg25.00
V. Garlauskas, Sparta ..15.00
A. Mironas, Carlsbad10.00
R. Valodka, Juno Beach 10.00
J. Garlas, Juno Beach ..10.00
A. Skopas, Cicero 8.00
S. Paulius, Chicago20.00
St. Jonaitis, Granville ..20.00
VI. Šniolis, St. Petersburg 7.00
Dr. A. Laucis, Mt. Olive 3.00
S. Radzevičiūtė, Cleve. .. 3.50
R. Teismann, De Kalb .. 5.00
Br. Juodelis,
Downers Grove10.00
Dr. R. Kašuba,
Painesville15.00
J. Lesčinskis, Dorchester 15.00
K. Karalis, Jacksonville 10.00
A. Pimpė, Chicago25.00
V. Grigaliūnas, Chicago 20.00
N. Linkus, Miami Beach 10.00
R. Tamulionis, Birmingham 3.00

Alg. Alantas,
Bloomfield Hts.25.00
P. Pagojus, Detroit 5.00
A. Ragelis, Gulfport10.00
Inž. J. Vaičaitis,
St. Petersburg25.00
J. Liaukus, St. Petersburg 15.00
A. Dovydaitis, St. Pete. 10.00
M. Šnapštys, Dearborn .. 5.00
A. Baltrukėnas, Dania ..20.00
G. Stapulionis, Surfside 10.00
V. Jankūnas, Rochester ..10.00
V. Dzigas, Omaha15.00
Gr. Kenter, Danbury50.00
K. Aglinskas, Chicago ..20.00
Prel. J. Balkūnas,
St. Petersburg10.00
A. Kappa, Toronto10.00
G. Špakauskienė,
Dearborn 8.00
S. Dabkus, Toronto 8.00
K. Naudžius, Los Angeles 20.00
J. Jackūnas, Paterson ..10.00
Br. Keturakis, Milwaukee 20.00
J. Paalksnytė, Chicago .. 3.00
V. Narkevičius, Hamilton 3.00
Prel. J. Kučingis,
Los Angeles50.00
B. Kazukauskas,
Silver Spring 5.00
S. Shallna, Cambridge ..20.00
K. Ripskis, Chicago13.00
A. Juozaitis, Lakewood .. 3.00
J. Radas, Livonia10.00
L. Meilus, Warren 8.00
G. Sakas, Baltimore30.00
J. Vinciūnas, Chicago ..10.00
Dr. T. Rymantas, Chicago 10.00
O. Pavilčius, Chicago ..10.00
Dr. VI. Bložė,
Strongsville30.00
T. Mečkauskas, Lansing 10.00
J. Talandis,
Olympia Fields23.00
A. Liutkus, Euclid10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Dirvos rėmėjams, atsiliepusiems į išsiuntintą laišką, burtu keliu bus paskitos šios dovanos, kurias Dirvai padovanojo:

• Moteriški kailiai, 800 dol. vertės. Kailių prekybininko Chicagoje Normano Buršteino dovana;

• Stereo radijo aparatas-rekorderis. Dr. L. Kriaučeliūno dovana;

• Dvi medžio skulptūros: Knygnešys ir Suktinis. Skulptoriaus P. Vėbros dovana;

• Verpstė. Medžio drožinys pagal originalius muziejinius reinkinius. Dail. Daugvilos dovana.

Be to, apie 50 smulkesnių dovanų.

Prašome visų skaitytojų atsiliepti į mūsų laišką iki š. m. gruodžio 15 d., kad galėtumėte dalyvauti dovanų laimėjime.

Dirva

• Stasio Butkaus šaulių kuopa Detroite, kuriai vadovauja Vincas Tamošiūnas, per išd. M. Baukį, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomi — Jonas LEŠČIUKAITIS, gimęs 1904 m. ir Stasys LEŠČIUKAITIS, gimęs 1914 m. Abudu kilę iš Suvalkijos Kudirkos Naujesčio. Ieško susirūpinusi Birutė LEŠČIUKAITĖ.

Ką nors žinantieji apie minimus asmenis, prašomi rašyti Albinai Ramoškienei, 24 Carron St. North Balwyn 3104. Vic. Australia.

Čiurlionio ansamblio įkūrėjui, kompozitoriui

A. A.

ALFONSUI MIKULSKIUI

užbaigus šios žemės kelionę, jo žmoną p. ONUTĘ MIKULSKIENĘ, visus čiurlioniečius ir kitus artimuosius, širdingai užjaučia ir kartu liūdi

Roma Mastienė su šeima

Hinsdale, Ill.

Didžiam lietuviui — muzikui-kompozitoriui

ALFONSUI MIKULSKIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo nuliūdusiai žmonai ONAI, giminėms bei artimiesiems ir kartu liūdime

Bronius ir Regina Snarskiai

Muzikui ALFONSUI MIKULSKIUI

mirus, Jo žmonai muz. ONAI ir čiurlionie-

čiams reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi

Bronius Vrublevičius
(Buves čiurlionietis Vilniuje)